

Nylands svenskspråkiga läroplaner: religion och ett gott liv

En jämförelse av Nylands kommuners läroplaner i åk 7-9

Shanti Grönholm
Avhandling pro gradu i religionsvetenskap
Åbo Akademi
Fakulteten för humaniora, psykologi och teologi
Religionsvetenskap
2021
Handledare: Måns Broo
Opponent: Aia Liljeqvist och Victoria Juslenius

Ämne: Religionsvetenskap	
Författare: Shanti Grönholm	
Arbetets titel: Nylands svenskspråkiga läroplaner: religion och ett gott liv – En jämförelse av Nylands kommuners läroplaner i åk 7-9	
Handledare: Måns Broo	Handledare: Jan Svanberg
<p>Abstrakt:</p> <p>Mitt syfte var att studera kommunala läroplaner för läroämnet religion i årskurserna 7–9, för att se vilka likheter och skillnader som finns dem emellan. Jag lade särskilt vikt vid hur begreppet ”ett gott liv” presenteras i läroplanerna. Detta gjorde jag med hjälp av en jämförande analys metod och en innehållsanalys. Den jämförande analysen går ut på att jämföra olika grupper för att se om någon självständig variabel påverkar förhållandet dem emellan. Kommunerna som jag tog med i denna analys var Borgå, Esbo, Grankulla, Hangö, Helsingfors, Kyrkslätt, Lojo, Lovisa, Raseborg, Sibbo och Vanda. Dessa slogs ihop i tre grupper: Västra Nyland, Huvudstadsregionen och Östra Nyland. För att sedan analysera innehållet i de lokala läroplanerna använde jag mig av en kvalitativ innehållsanalys.</p> <p>För att förstå hur ”ett gott liv” förstår i dessa läroplaner använder jag mig av Aristoteles dygdetik som teori och grund. Efter ett digert arbete med att sammanfatta och analysera alla lokala läroplaner kom jag fram till följande: den evangelisk-lutherska lärokursen är den absolut mest förekommande som dyker upp i alla läroplaner som jag har analyserat. Minst antal kommuner tar med lärokursen i judendomen.</p> <p>Gällande innehållet i religion kom jag fram till följande:</p> <p>Följande innehåll hittar vi i alla grupper: Djupare förståelse för religion, kulturellt inflytande, kristendomen, livsfrågor, kulturellt inflytande, etik, FN, Bibeln, världsreligionerna och irreligiositet. Följande innehåll hittar vi i två av kategorierna: religionskritik, egna förhållandet med religion, fornfinska religioner, religionsfrihet och naturreligioner. Följande innehåll finns enbart i en av kategorierna: aktuella företelser, Asiens religioner, ett gott liv, genusperspektiv, ansvar och reflektion.</p> <p>Vad gäller ett gott liv kan man konstatera att alla kommuner översätter ”ett gott liv” till etik och grundbegrepp inom etiken. Den stora frågan egentligen när det kommer till ett gott liv är snarare vilken värdegrund man ska applicera på sin undervisning. Vad vill man att dessa unga individer ska värdera resten av livet. Klart att karaktärsdrag är en väsentlig del av det, men det är inget som enbart en lärare kan stå för. Dygdetiken är ändå i slutändan applicerbar på lärokursen ett gott liv.</p>	
Nyckelord: Läroplan, Religionsundervisning, Ett gott liv, LP16	
Datum:	Sidoantal: 70
Abstraktet godkänt som mognadsprov:	

Innehållsförteckning

1 INLEDNING	1
1.1 Syfte	1
1.2 Metod.....	2
1.3 Teori.....	3
1.4 Tidigare forskning.....	5
1.5 Material och litteratur	6
2 KOMMUNALA LÄROPLANER	8
2.1 Finlands läroplaner	8
2.1.1 Nationell nivå	9
2.1.2 Kommunal nivå	11
2.2 Västra Nyland	13
2.2.1 Raseborg.....	13
2.2.1.1 Den allmänna delen	13
2.2.1.2 Läroämnet religion	14
2.2.2 Hangö	15
2.2.2.1 Den allmänna delen	15
2.2.2.2 Läroämnet religion	15
2.2.3 Lojo	17
2.2.3.1 Den allmänna delen	17
2.2.3.2 Läroämnet religion	18
2.2.4 Kyrkslätt	19
2.2.4.1 Den allmänna delen	19
2.2.4.2 Läroämnet religion	20
2.3 Huvudstadsregionen	23
2.3.1 Helsingfors	23

2.3.1.1	Den allmänna delen	23
2.3.1.2	Läroämnet religion	24
2.3.2	Grankulla	26
2.3.1.2	Den allmänna delen	26
2.3.1.2	Läroämnet religion	26
2.3.3	Vanda.....	28
2.3.1.3	Den allmänna delen	28
2.3.1.2	Läroämnet religion	28
2.3.4	Esbo	31
2.3.1.1	Den allmänna delen	31
2.3.1.2	Läroämnet religion	31
2.4	Östra Nyland.....	33
2.4.1	Sibbo.....	34
2.4.1.1	Den allmänna delen	34
2.4.1.2	Läroämnet religion	35
2.4.2	Lovisa	37
2.4.2.1	Den allmänna delen	37
2.4.2.2	Läroämnet religion	38
2.4.3	Borgå	40
2.4.3.1	Den allmänna delen	40
2.4.3.2	Läroämnet religion	40
3	ANALYS.....	43
3.1	Västra Nyland.....	45
3.2	Huvudstadsregionen.....	48
3.3	Östra Nyland.....	51
3.4	Likheter	53
3.4.1	Undervisning i religion.....	55
3.4.2	Ett gott liv	58

3.5	Skillnader	58
3.5.1	Undervisning i religion.....	58
3.5.2	Ett gott liv	59
3.6	Teorin applicerad på ”ett gott liv”	60
4	AVSLUTNING	64
4.1	Sammanfattning	64
4.2	Förslag till framtida forskning.....	65
	KÄLL- OCH LITTERATURHÄNVISNING.....	66
	BILAGOR.....	69

1 Inledning

Religionsämnet i grundskolan har på sistone väckt debatt i samhället. Detta har man kunnat läsa om ibland annat en artikel som YLE skrivit. YLE hade gjort en enkät var de frågade om den nuvarande religionsundervisningen i grundskolan och attityden mot den. Resultatet kom att bli att de flesta som deltog i enkäten ansåg att vi borde gå från den nuvarande religionsundervisning till ett ämne som fokuserar mera på ”världsreligioner” och religion som fenomen samt att frångå undervisning i den egna religionen.

Det som jag själv har fastnat på är problematiken med begreppet som vi ofta läser om i läroplaner ”ett gott liv”, något som jag anser att borde undersökas vidare. Ett gott liv är ett ämne som filosofer och vetenskapsmän och kvinnor samt lekmän och kvinnor funderat på sedan urminnestider. Ändå har man valt att ha det med i läroplanen. Varför?

Läroplansarbetet i Finland görs på flera olika nivåer. Dels så gör undervisningsstyrelsen ett styrande dokument, men även kommunerna preciserar sedan läroplanerna för just deras behov. Själv har jag under läsåret 2020-2021 fått jobba på ett högstadium i Nyland. Nästa termin kommer en ny läroplan tas i bruk och jag har fått jobba med bedömningsgrunderna för den. Detta skapade ett intresse för kommunens specifika läroplaner.

Förutom det ligger mitt intresse i de ämnen jag själv ämnar bli behörig ämneslärare i. Ämnena är religion, livsåskådning, filosofi och psykologi. Ämnena filosofi och psykologi hittar man inte i grundskolan eftersom de kommer med från och med gymnasiet läroplan. Därför blir den naturliga fokusen på religion och livsåskådningar läroämnet i grundskolan.

1.1 Syfte

Mitt syfte är att studera kommunernas läroplaner för läroämnet religion i årskurserna 7–9 för att se vilka likheter och skillnader som finns dem emellan samt undersöka

sambandet mellan den grundläggande läroplanen och de lokala läroplanerna. Jag lägger särskild vikt vid hur begreppet ”ett gott liv” presenteras i läroplanerna.

1.2 Metod

För att analysera och jämföra mitt material använder jag mig av en jämförande analys metod och en innehållsanalys. Den jämförande analysen går ut på att jämföra olika grupper för att se om någon självständig variabel påverkar förhållandet. Vanligt med jämförande analys är att fenomenet eller texten redan har skapats och verkställs. (Lodico, M. & Spaulding, D. & Voeglte, K. 2006. s. 209) Eftersom jag undersöker läroplaner som redan existerar och som redan har använts så är effekten redan skapad. Jämförande analys fokuserar på det som redan har skett eller som redan har skrivits.

Stegen som följs i den jämförande analysen är relativt enkla. Första och främst ska ett tema väljas. I mitt fall de lokala läroplanerna på svenska i Nyland. Som andra steg går litteraturen igenom för att identifiera olika variabler i texterna. Sedan väljer man deltagare för studien. För att begränsa materialet jag undersöker har jag valt att hålla mig till Nyland. Nyland har 25 stycken kommuner. Av de 25 stycken kommunerna har elva stycken av dem en svenskspråkig läroplan för de högre klasserna i grundskolan. De elva kommunerna som blir kvar efter utvalet är: Borgå, Esbo, Grankulla, Hangö, Helsingfors, Kyrkslätt, Lojo, Lovisa, Raseborg, Sibbo och Vanda.

Tabell 1.

Västra Nyland	Huvudstadsregionen	Östra Nyland
Kyrkslätt	Esbo	Borgå
Lojo	Grankulla	Sibbo
Raseborg	Helsingfors	Lovisa
Hangö	Vanda	

Efter det gäller det att samla data. I mitt fall består datainsamlingen av de lokala läroplanerna från varje kommun. Om naturliga grupper inte förekommer blir nästa steg att gruppera deltagarna. Jag har delat in kommunerna, som jag baserar på det geografiska läget. Grupperna jag skapat heter Huvudstadsregionen, Västra Nyland och

Östra Nyland. Jag valt att slå ihop kommunerna till tre grupper. Grupp ett namnger jag *Västra Nyland* och där finner vi Kyrkslätt, Lojo, Raseborg och Hangö. Grupp två namnger jag *Huvudstadsregionen* och där finner vi Esbo, Grankulla, Helsingfors och Vanda. Grupp tre namnger jag *östra nyland* och där finner vi Borgå, Sibbo och Lovisa. Efter detta gäller det att analysera det insamlade data för att se om grupperna skiljer sig åt och sedan tolka resultatet. (Lodico, M. & Spaulding, D. & Voeglte, K. 2006. s. 210-211)

För att sedan analysera innehållet i de lokala läroplanerna använder jag mig av en kvalitativ innehållsanalys. Innehållsanalys är en av de viktigaste men mest komplexa forskningsmetoderna inom sociala vetenskaper. Som bakgrund och hjälpmedel till innehållsanalysen använder jag *The Content Analysis Guidebook* av Kimberly A. Neuendorf. I den här grundligt uppdaterade andra upplagan av boken använder författaren Kimberly Neuendorf (2017) exempel från olika discipliner för att klargöra de komplicerade aspekterna av innehållsanalys genom steg-för-steg-instruktion och praktiska råd. Genom hela boken beskriver författaren också ett brett spektrum av innovativa innehållsanalys projekt från både den akademiska världen och kommersiell forskning som ger läsarna en djupare förståelse för forskningsprocessen och dess många verkliga applikationer. (Kimberly Neuendorf. 2017)

1.3 Teori

För att analysera det goda livet eller ett gott liv som nämns i läroplanen använder jag mig av Aristoteles Nikomachiska etik. Aristoteles har, som många andra, funderat på vad ett gott liv innebär. I den Nikomachiska etiken kan vi läsa om lycka och eudaimonia. Eudaimonia är ett grekiskt ord som vanligtvis översätts till lycka. Eudaimonia skiljer sig dock från det moderna begreppet lycka i och med att det förra betecknar ett mer varaktigt tillstånd av välgång eller välbefinnande, och det senare är av mer subjektiv karaktär med associationer till tillfälliga intensiva mentala tillstånd.

Den Nikomachiska etikens huvudsakliga poäng är att förklara vad som avses med begreppet "det goda" och vad det egentligen innebär. "Det goda" är målet för våra handlingar. (Aristoteles. 1967. s. 20:1) Men vad är då egentligen "det goda"? "Det goda" kan vara olika saker beroende på vilket område man pratar om. Aristoteles själv

ger exemplet att läkekonstens mål är hälsan. (Aristoteles. 1967., s. 20:1) Man måste titta på vad alla handlingar har gemensamt och då kommer man fram till att det är målet. Alla handlingar strävar alltså efter ett visst mål. precis som att "det goda" kan vara olika saker beroende på område har också alla handlingar olika mål. På grund av detta behöver vi hitta ett, som Aristoteles förklarar det, "fullkomligt" mål. Alltså ett mål som på något vis står över alla andra mål. Aristoteles förklarar detta "fullkomliga" mål som att det är något som eftersträvas för sin egen skull och aldrig väljs på grund av någonting annat. Detta skulle innebära att det mål som endast eftersträvas för sin egen skull och aldrig någonsin på grund av något annat är det mest fullkomliga målet. Det finns enligt Aristoteles två saker som passar in på den här beskrivningen, dessa är lyckan och friheten. (Aristoteles. 1967., s. 30-31:7) Det här resonemanget leder oss alltså till att lyckan är det mest fullkomliga målet som människan kan sträva till. eudaimonia. Det nämns ofta i den Nikomachiska etiken att lycka är ett psykiskt tillstånd, men gudar och gudomlighet diskuteras lika ofta, om inte mer ofta.

Man uppnår eudaimonia genom att vara dygdig. En dygd är en bra egenskap hos människan. Motsatsen är last. Det finns två grupper av dygder: karaktärsdygder och intellektuella dygder. Dessa två typer av dygder svarar mot uppdelningen av själen i en irrationell del och en förnuftig del, men också mellan det praktiska och det kontemplativa livet. (SO-rummet. 2021.)

Till karaktärsdygderna räknas: mod, besinning, frikostighet, storslagenhet, stolthet, ambition, godlyntet, vänlighet, uppriktighet, kvickhet, och rättrådighet. Aristoteles nämner också blygsamhet och indignation, vilka inte i egentlig mening är några dygder, men som ändå kan betraktas som en form av kvasidygder. (SO-rummet. 2021.)

Till de intellektuella dygderna räknas: vetande, kunnighet, klokhet, insikt, visdom, rådighet, medvetenhet och förståelse och insikt. Den moraliska dygden är ett karaktärs tillstånd, närmare bestämt en disposition att välja den gyllene medelvägen mellan ett för mycket och ett för litet. Dygd är alltså en hållning som avser ett val och håller sig till mitten som en klok person skulle bestämma den. Den är en medelväg mellan två laster, övermåttets och bristens. (SO-rummet. 2021)

De moraliska dygderna uppnås genom att vi tränar oss att alltid välja den gyllene medelvägen. Vi blir vänliga genom att utföra vänliga handlingar, måttfulla genom att utföra måttfulla handlingar osv. Eftersom vanan är dygdernas upphov är det viktigt att redan från ungdomen försöka forma de rätta vanorna och känna glädje för rätt saker, vid rätt tillfällen och i förhållande till rätt personer och överhuvudtaget att handla utifrån riktiga motiv, med otillbörliga medel och vid rätt tidpunkt. (SO-rummet. 2021)

1.4 Tidigare forskning

Tidigare forskning i området finns det mycket av. En liknande avhandling jag stött på heter *Allmänbildande gymnasieslöjd i Finland: En textanalys av slöjdamnets beskrivningar i gymnasiets lokala läroplaner*. Forskningen är en pro gradu-avhandling skriven av Heidi Mäkinen år 2018 vid Åbo Akademi. Avhandlingen fokuserar på gymnasieslöjd som saknar en nationell beskrivning av ämnets uppdrag i läroplansgrunderna. Liknande frågor tas upp och Mäkinen har använt sig av 19 stycken lokala läroplaner i sitt arbete. Skillnaden här är att Mäkinen istället fokuserar på ämnet slöjd och på gymnasiet.

En annan analys som jag fastnade för var *Reformpedagogik: En analys av Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2004* skriven av Gun Lindblom år 2018 som en pro gradu-avhandling vid Åbo Akademi. Avhandlingen avser att besvara följande forskningsfråga: Hur syns reformpedagogiska tankar i *Grunderna för läroplanen i den grundläggande utbildningen 2004*? Lindblom definierar begreppet läroplan och beskriver läroplanernas utveckling i Finland.

Ett till examensarbete som jag lade märke till var ett examensarbete från 2011 av Malin Andersen och Dennis Mårtensson från Malmö Högskola. Orsaken till att detta fängade min uppmärksamhet belyses i examensarbetets titel: *Lokala kursplaner, en politisk nyck? – En granskning av lokala kursplaner, vad som överförs, förändras eller tas bort*. Denna vetenskapliga undersökning granskar relationen mellan nationella och lokala kursplaner i ämnena Historia A, Svenska A och Idrott och Hälsa A. Det som har granskats är vad som finns kvar, förändras eller tagits bort från de nationella kursmålen till de lokala kursmålen samt att se om det finns några gemensamma drag

mellan de olika lokala kursmålen i de tre separata ämnena. Viktigt att komma ihåg är dock att denna undersökning baserar sig på Sverige och Sveriges styrdokument.

Även *Perspektiv på skolans värdegrund: en analys av arbetet med lokala läroplaner i Korsholms kommun år 1994*, en pro gradu-avhandling från 1995, har väckt mitt intresse. Avhandlingen är skriven av Annika Helsing vid Åbo Akademi.

Andra analyser jag anser att är värda att nämna är *Skolbaserade läroplaner för lågstadieskolor: en studie av den allmänna delen* skriven av Leif Jakobsson som en pro gradu-avhandling 1998 vid Åbo Akademi. Även *Det kommunala läroplansarbetet i Finland vid mitten av 1980-talet: läroplan organisationen, läroplanen syfte och funktion* skriven av Caroline Österås år 1988 som en pro gradu-avhandling vid Åbo Akademi är nämnvärd men börjar redan ha några år på nacken. Sist tänker jag belysa *Grundskolan förändras: vårdnadshavares och lärares föreställningar inför ett lokalt läroplansarbete* av Annica Eriksson skriven år 1995 som en pro gradu-avhandling vid Åbo Akademi.

Många analyser har gjorts på Åbo Akademi gällande läroplaner och pedagogik i allmänhet. Detta tack vare att Åbo Akademi är ett av få universitet i Finland som undervisar på svenska och ett av få universitet som erbjuder och under en längre tid har erbjudit studier lärarbehörigheter. Lärarbehörighet vid Åbo Akademi har inte enbart varit ämneslärare utan också klasslärare.

1.5 Material och litteratur

Som grund för hela avhandlingen fungerar kommunernas lokala läroplaner för grundskolan. De heter så gott som samma sak i varje kommun, men jag listar dem nedan ändå.

Tabell 2.

Grupp 1	Grupp 2	Grupp 3
Esbo - Läroplan för den grundläggande utbildningen på svenska i Esbo	Kyrkslätt - Läroplan för den grundläggande utbildningen i Kyrkslätt kommun 2016	Borgå - Borgå stads läroplan för den grundläggande utbildningen 1.8.2016
Grankulla - Läroplanen för den grundläggande utbildningen i Grankulla	Lojo - Lojo Stad LP2016 Lokal läroplan för den grundläggande utbildningen	Sibbo - Sibbo kommuns läroplan för den grundläggande utbildningen 2016
Helsingfors - Läroplanen för den grundläggande utbildningen i helsingfors	Raseborg - Läroplan för den grundläggande utbildningen i Raseborg	Lovisa - LP2016 Lovisa stad
Vanda - Grundläggande utbildningens lokala läroplan i Vanda	Hangö - Läroplan för den grundläggande utbildningen i Hangö stad 1.8.2016 -> 20	

Vad gäller förståelsen av det goda livet, som läroplanerna refererar mycket till, så använder jag mig Aristoteles Nikomachiska etik.

2 Kommunala läroplaner

För att skapa en bättre förståelse för de kommunala läroplanerna beskriver jag hur Finlands system för läroplaner fungerar. Jag sammanfattar även läroplanerna för kommunerna i fråga. Kommunerna beskrivs i enlighet med kategorierna jag skapat. Kategorierna är Västra Nyland, Huvudstadsregionen och Östra Nyland.

2.1 Finlands läroplaner

I Finland fungerar läroplansarbetet på två nivåer. Första skapas läroplaner på en nationell nivå. Kommunerna skapar sedan en egen läroplan för just deras behov. På den nationella nivån är Utbildningsstyrelsen ansvarig för läroplansarbetet. Grunden bakom läroplansarbetet i Finland är den grundläggande utbildningen. I Finland är den grundläggande utbildningen allmänbildande och kombinerar utbildning med fostran. Målet med utbildningen är att stödja elevers tillväxt som människor och samhällsaktörer. Förutom det ämnar den grundläggande utbildningen att ge barn de färdigheter och kunskaper de behöver för framtiden. (Utbildningsstyrelsen. 2021.)

Alla barn som är varaktigt bosatta i Finland är enligt lag läropliktiga. Det innebär att alla barn enligt lag ska utföra den grundläggande utbildningen enligt läroplanen. Läroplikten sträcker sig från ålder 7 till 18. Den grundläggande utbildningen syftar till årskurserna 1-9 och är avsedda för 7-16-åringar. Efter det går eleverna till andra stadiets studier, alla med samma förutsättningar. Andra stadiets studier i Finland är gymnasiestudier eller yrkesskola. (Utbildningsstyrelsen. 2021.)

I den grundläggande utbildningen får barn undervisning i samma ämnen. Statsrådet beslutar om hur undervisningens timmar fördelas mellan läroämnena och vad minimiantalet valfria ämnen är. Läroämnena som ingår i den grundläggande utbildningen är:

- Modersmål och litteratur
- Det andra inhemska språket
- Främmande språk
- Omgivningslära
- Hälsokunskap

- Religion eller livsåskådningskunskap
- Historia
- Samhällslära
- Matematik
- Fysik
- Kemi
- Biologi
- Geografi
- Gymnastik
- Musik
- Bildkonst
- Slöjd
- Husig Ekonomi
- Elevhandledning
- Förutom läroämnena ovan erbjuder kommuner eller skolor även andra valfria ämnen.

(Utbildningsstyrelsen. 2021.)

2.1.1 Nationell nivå

På den nationella nivån ansvarar Utbildningsstyrelsen för läroplansarbetet. *Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014* är den aktuella läroplanen, som byts ut nästa läsår (2021-2022). Grunderna för läroplanen är ett gemensamt underlag för de lokala läroplanerna. Grunderna främjar en likvärdig utbildning i hela landet. (Utbildningsstyrelsen. 2021.)

Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014 togs i bruk för årskurs 1-6 01.08.2016 i hela landet. De högre årskurserna började tillämpa Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014 stegvis. I årskurs 7 togs de i bruk 01.08.2017, i årskurs 8 togs de i bruk läsåret 2018 och i årskurs 9 togs de i bruk läsåret 2019. (Utbildningsstyrelsen. 2021.)

Till stor del består *Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014* av gemensamma mål för läroämnena och beskrivningar av värdegrunden.

Meningen är att läroplanen ska ge rum för att förnya verksamhetskulturen och skolpedagogiken. Genom detta vill Utbildningsstyrelsen åstadkomma effektiva inlärningsprocesser och bättre inlärningsresultat. (Utbildningsstyrelsen. 2021.)

En revidering av läroplanerna sker ofta och syftet med det är att säkerställa de finländska barnens och ungdomarnas kunskaper också i framtiden på en nationell och internationell nivå. Målen med revidering är att öka elevernas aktivitet, göra studierna meningsfulla och ge alla elever möjlighet att uppleva känslan av att lyckas. Förutom detta så påverkar även elevens erfarenheter, känslor, intressen och växelverkan med andra grunden för lärandet. Lärarens uppgift blir då att undervisa och handleda eleverna och ta i beaktande varje elevs unika inlärningsätt. Allt detta för att ge varje elev möjligheten till ett livslångt lärande. (eGrunder. 2021.)

En annan viktig del i *Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014* är Bedömningen av elevens lärande och kunnande i den grundläggande utbildningen. Bedömningens syften i den grundläggande utbildningen är att handleda och motivera eleven i studierna och att utveckla förutsättningar för självvärdering. Förutom det är ett syfte att definiera i vilken mån eleven har uppnått målen som ställts upp för läroämnena. Grunden och syften för bedömningen baserar sig på lagen och förordningen om den grundläggande utbildningens bedömning av eleven lärande. Lagen om grundläggande utbildning (628/1998) 22 § 1 mom. & Förordningen om grundläggande utbildning (852/1998) 10 § 2 mom. (eGrunder. 2021.)

På nationell nivå beskrivs den formativa bedömningen, den summativa bedömningen, de allmänna principerna för bedömningen, bedömning av lärande och kunnande, arbetet som föremål för bedömning, bedömning av uppförande, studiegången i den grundläggande utbildningen, gemensamma läroämnena och valfria ämnen som ska bedömas i slutet av läsåret, slutbedömningen i den grundläggande utbildningen, frånvaro och dess inverkan på bedömning, ny bedömning och rättelse av bedömning och betyg. Dessutom finns det tydligt definierat vilka frågor som avgörs på lokal nivå. (eGrunder. 2021.)

2.1.2 Kommunal nivå

På den kommunala nivån gör alla kommuner en egen läroplan för skolorna. Om kommunen är tvåspråkig görs både en svenskspråkig och en finskspråkig version. Grunden för den lokala läroplanen ligger i lagen och förordningen om grundläggande utbildning och statsrådets förordning som fastställer mål och timfördelning. Grunden för läroplanen är en nationell föreskrift som Utbildningsstyrelsen ansvarar för. I enlighet med grunden som Utbildningsstyrelsen formulerar ska den lokala läroplanen göras upp. Den lokala läroplanen är en viktig pjäs i spelet. Genom den lokala läroplanen beskriver och styr skolan genomförandet av nationella och lokala mål. Den lokala läroplanen ger dessutom en gemensam grogrund för vardagen i skolan. Den lokala läroplanen är ett pedagogiskt verktyg som riktar utbildningsarrangörens verksamhet och skolans arbete. Förutom det är läroplanen och förenar skolors verksamhet med annan lokal verksamhet som främjar ungas välbefinnande. (eGrunder. 2021.)

När en ny läroplan kommer till finns det vissa principer som skolor ska följa enligt Utbildningsstyrelsen. Utbildningsanordnaren ansvarar för att skapa en lokal läroplan och att utveckla den med tiden. I läroplanen ska fostrande arbete, undervisning, bedömning, stöd, handledning, elevvård, samarbete mellan hem och skola och hur annan verksamhet ordnas ingå. Utbildningsanordnaren ska skapa läroplanen med hjälp av resultat från utvecklingsarbete och intern utvärdering. (eGrunder. 2021.)

Förutom allt detta och nationella styrdokument ska andra lokala planer beaktas. Andra planer som kan tas i beaktande är bland annat:

- eventuell plan för småbarnspedagogik
- förskoleundervisningens läroplan
- eventuell plan för undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen
- eventuell plan för morgon- och eftermiddagsverksamheten
- välfärdsplan för barn och unga enligt barnskyddslagen
- likabehandlingsplan enligt lagen om likabehandling

- eventuell plan för hållbar utveckling, kulturell fostran och övriga planer och beslut som utbildningsanordnaren fattat i synnerhet angående utbildning, barn, ungdomar och familjer.

(eGrunder. 2021.)

För att läroplanen ska verkställas och godkännas så måste utbildningsarrangören godkänna läroplanen. En separat läroplan ska skapas på svenska, finska och samiska samt vid behov annat språk. När läroplanen uppgörs så beaktas att undervisning i huvudsak är indelad i läroämnen eller tvärvetenskapliga undervisningsområde.

(eGrunder. 2021.)

Förutom verksamma lärare har elever möjlighet att delta i skapande av läroplaner och de planer som påverkar dem. Även vårdnadshavare får en möjlighet att delta i läroplansarbetet, utarbetandet av läsårsplan och i planeringen av skolans verksamhet, i synnerhet gällande målen för fostran, verksamhetskulturen och samarbetet mellan hem och skola. (eGrunder. 2021.)

Det mesta gällande bedömningen bestäms på nationell nivå, men med vissa undantag.

De frågor som avgörs på lokal nivå är preciseringen av följande:

- samarbetet med vårdnadshavarna i anslutning till bedömning
- formerna för information om bedömning
- bedömningen av uppförande och vilka mål bedömningen bygger på
- bedömning av valfria ämnen i den utsträckning utbildningsanordnaren erbjuder sådana
- principer och praxis om studiegången och om uppflyttning och kvarstanning
- principer för hur verbalt omdöme och siffervitsord ges i olika läroämnen och i bedömningen av uppförande
- slutbedömningen av valfria ämnen i den utsträckning utbildningsanordnaren erbjuder sådana
- mellanbetyg, om utbildningsanordnaren beslutar att utfärda sådana
- möjligheterna att avlägga särskild examen och tidpunkten för avläggande av examen.

(eGrunder. 2021.)

2.2 Västra Nyland

Inom kategorin Västra Nyland finner vi fyra kommuner. Finlands sydligaste stad Hangö, Raseborg, Lojo och Kyrkslätt. Orsaken till att dessa fyra kom att kallas Västra Nyland är helt enkelt för att de alla befinner sig i den västra delen av Nyland. Möjligtvis kan det geografiska läge påverka hur läroplanerna ser ut. Rent praktiskt finns det mindre möjligheter och alternativ desto längre ifrån huvudstaden man befinner sig. Dock, kan andra mera rurala möjligheter kanske uppstå.

2.2.1 Raseborg

I Raseborg heter den lokala läroplanen *Läroplan för den grundläggande utbildningen i Raseborg*. Läroplanen fastställdes av bildningsnämnden 8.3.2016. Planen uppdaterades i augusti 2019 och kapitlet om bedömning uppdaterades i juni 2020.

2.2.1.1 Den allmänna delen

Den allmänna delen i Raseborgs lokala läroplan är 102 sidor lång och behandlar läroplanens betydelse och uppgörande, uppdrag och mål, verksamhetskulturen, skolarbetet, bedömning, stöd och elevvård. (Raseborg kommun. 2016. s. 1-103) Vid uppgörandet av lokala läroplaner i Raseborg har vikt fästs vid kontinuiteten i lärostigen för barnet från förskoleverksamheten, i den grundläggande utbildningen och i gymnasieutbildningen. (Raseborg kommun. 2016. s. 9)

Raseborgs lokala läroplan beskriver det lokala perspektivet som kompletterar den grundläggande utbildningens uppdrag. Främjandet av tvåspråkigheten är det lokala perspektivet i Raseborg som kompletterar den grundläggande utbildningens uppdrag. Raseborg värnar om tvåspråkigheten som bidrar till kulturell mångfald. Främjandet av tvåspråkigheten syftar till att skapa en stad där eleverna trivs, idkar gott samarbete i positiv anda, handlar ansvarsfullt och visar ömsesidig respekt. Tvåspråkigheten främjar elevernas språkkompetens och stödjer de båda språkgruppernas personliga och lokala identitet. (Raseborg kommun. 2016. s. 15)

2.2.1.2 Läroämnet religion

I Raseborg har man en årsveckotimme religionsundervisning per årskurs i de högra klasserna. Totalt under loppet på grundskolan har man 10 årsveckotimmar. (Raseborg kommun. 2016. s. 103) I Raseborg erbjuds undervisning i evangelisk-luthersk, ortodox och islamsk lärokurs. (Raseborg kommun. 2016. s. 153-168) Ett övergripande mål för hela läroämnet finns inte beskriven i Raseborgs lokala läroplan. Ett enskilt mål för varje årskurs finns till hands, men inte för alla årskurser tillsammans. I den evangelisk-lutherska lärokursen har man tre övergripande mål: förhållande till den egna religionen, religionernas värld och ett gott liv. I Raseborg fokuserar man på religionernas värld under årskurs 7, årskurs 8 fokuserar på förhållandet till den egna religionen och årskurs 9 fokuserar på ett gott liv. (Raseborg kommun. 2016. s. 155-156)

Stoffet och läromålen för årskurs 7 är:

- djupare förståelse för religion och livsåskådning
- religionens kulturella inflytande
- aktuella religiösa företeelser
- religioner i Fjärran östern

(Raseborg kommun. 2016. s. 156)

Stoffet och läromålen för årskurs 8 är:

- det egna förhållandet till religionen
- de kristna kyrkorna, deras lära och ekumenik med beaktande av de lokala aspekterna
- Bibelns och kulturellt inflytande

(Raseborg kommun. 2016. s. 156)

Stoffet och läromålen för årskurs 9 är:

- ett gott liv och etiska aspekter
- kristendomens etik
- FN:s deklaration om mänskliga rättigheter

- aktuella livsfrågor

(Raseborg kommun. 2016. s. 156)

2.2.2 Hangö

Hangös lokala läroplan går under namnet *Läroplan för den grundläggande utbildningen i Hangö stad: 1.8.2016 ->*. Läroplanen är godkänd av bildningsnämndens svenskspråkiga sektion 7.4.2016.

2.2.2.1 Den allmänna delen

Den allmänna delen i Hangös lokala läroplan är 27 sidor lång och tar upp den lokala läroplanens betydelse, den grundläggande utbildningen, verksamhetskultur, bedömning, stöd, elevvård, språk och kultur, undervisning som baserar sig på en viss världsåskådning eller pedagogisk princip och valfrihet i den grundläggande utbildningen. (Hangö kommun. 2016. s. 2)

Gällande den lokala läroplanens betydelse och uppgörande kan man läsa att det lokala läroplansarbetet i Hangö leds av en styrgrupp som rektorerna utsett. I gruppen finner vi representanter från båda språkgrupperna. Sedan är bildningsväsendet och gör upp läroplanen. Även företrädare för social- och hälsovårdspersonalen, bl.a. skolpsykologer, skolkuratorer och skolhälsovårdare deltar i de delar av läroplanen som berör elevvården. Elever och föräldrar har också möjlighet att delta i uppgörande av läroplanen tillsammans med andra aktörer som har med barn- och ungdomsarbetet att göra. (Hangö kommun. 2016. s. 4)

2.3.2.2 Läroämnet religion

I Hangö har man en årsveckotimme religionsundervisning per årskurs i de högra klasserna. Totalt under loppet på grundskolan har man 10 årsveckotimmar. (Hangö kommun. 2016. s. 6) Till skillnad från många andra lokala läroplaner erbjuder Hangö enbart religionsundervisning som är evangelisk-luthersk. (Hangö kommun. 2016. s. 15) Detta betyder att religions avsnittet för åk 7-9 enbart är två sidor långt.

Läroämnesuppdrag i Hangö är:

Att ge eleverna en bred allmänbildning i religion och livsåskådning. Undervisningen ska göra eleverna förtrogna med den religion som studeras och dess mångfald. Läroämnet ska främja förståelse för förhållandet mellan religion och kultur samt multilitteracitet i fråga om religioner och livsåskådningar. Undervisningen ska ge mångsidig kunskap om religioner och hjälpa eleverna att förstå diskussioner som gäller religion och ge eleverna beredskap att ta del av den dialog som förs både inom och mellan olika religioner och livsåskådningar.

(Hangö kommun. 2016. s. 94)

Jag sammanfattar läroämnets uppdrag i sex stycken punkter:

- En bred allmänbildning
- Förtrogenhet med den religion som studeras
- Förståelse för förhållande mellan religion och kultur
- Mångsidig kunskap om religioner
- Förstå diskussioner om religion
- Ge elever beredskap att delta i dialoger om religion

Det kanske mest intressanta i alla lokala läroplaner är vad som har blivit tilldelat vilken årskurs. I Hangö fokusera årskurs 7 på förhållandet till den egna religion, årskurs 8 ska fokusera på religionernas värld och årskurs 9 ska fokusera på ett gott liv. (Hangö kommun. 2016. s. 94-95) Förhållandet till den egna religionen sammanfattas i Hangös lokalaläroplan med fem punkter på förslag som kan ingå. Förslagen är följande:

- Fornfinsk, fornnordisk och samisk religion
- Den tidiga kristendomen i Finland
- Reformationen, ortodoxin och upplysningen i Finland
- Väckelserörelser och olika kristna riktningar i Finland
- Religionsfrihet och religionerna i Finland i dag.

(Hangö kommun. 2016. s. 94)

Den egna religion i detta fall är den evangelisk-lutherska religionen. Varför fornfinsk eller fornnordisk passar in i den kategorin förundrar mig. Dock ser man ett tydligt mönster eller intresse för Finlands religions historia. Religionernas värld sammanfattas i Hangös lokalaläroplan med fyra punkter på förslag som kan ingå. Förslagen är följande:

- Naturreligioner, skriftlösa religioner i dag på olika kontinenter

- Religioner i Indien, Kina, Japan och Främre Orienten och deras inflytande på västvärlden och Finland
- Religionsforskning och religionernas betydelse för kulturen och inflytandet på samhället och populärkulturen.
- Irreligiositet och ideologier

(Hangö kommun. 2016. s. 95)

Ett gott liv sammanfattas i Hangös lokalaläroplan med sex punkter på förslag som kan ingå. Förslagen är följande:

- Definition på etiska begrep
- Etik i olika religioner och livsåskådningar
- FN, mänskliga rättigheter, hur religioner kan skapa fred i världen
- Etiska problem i världen och Finland
- Världsbild, självbild och att växa som människa
- Aktuella händelser i världen behandlas

(Hangö kommun. 2016. s. 95)

2.2.3 Lojo

Lojos lokala läroplan heter *LP2016: Lokal läroplan för den grundläggande utbildningen*. Läroplanen är godkänd av Lojo stads nämnd för fostran och undervisning. Detta dokument är en översättning från det finska originalet.

2.2.3.1 Den allmänna delen

Lojos lokala läroplans allmänna del är 112 sidor lång och en översättning från det finska originalet. Läroplanen har 12 kapitel som fokuserar på läroplanens betydelse och uppgörande, den grundläggande utbildningen, den grundläggande utbildningens uppdrag och mål, skolarbete, bedömning, stöd, elevvård, språk och kultur, undervisning som baserar sig på en viss världsåskådning och valfrihet. (Lojo kommun. 2016. s. 1-112)

2.2.3.2 Läroämnet religion

I Lojo kommun har man ännu inte översatt den svenska delen om läroämnena, enbart den allmänna delen. Jag har dock tagit mig an uppgiften att översätta delen som jag är intresserad av. Jag har översatt uppdraget i läroämnet religion i årskurs 7-9 och innehållsstoffet i den evangelisklutherska lärokursen i årskurs 7-9.

Läroämnets uppdrag lyder:

I årskurs 7-9 introducerar religionsundervisningen religionen som ska studeras som ett kulturellt och socialt fenomen. Undervisningen fördjupar och berikar kunskapen om rötter, källor, läror och lärar från den religion som studeras, liksom effekterna på världen. Undervisningen introducerar både världens stora religiösa traditioner och icke-religion. Undervisningen undersöker de sociala och politiska effekterna av religioner och religionsfrihet och lär sig att identifiera och analysera religiösa teman inom vetenskap, media, konst och populärkultur. Undervisningen behandlar nyckelbegreppen för etiskt tänkande och de etiska principerna för den religion som studeras. Undervisningen granskar de allmänna förklaringarna om mänskliga rättigheter och de etiska åsikterna från olika religioner och åsikter. Undervisningen tar hänsyn till livsproblem och aktuella etiska frågor som tillhör mänskligheten. Religionsundervisning ger eleverna resurser för tillväxt mot vuxenlivet.

(Lojo kommun. 2016. s. 466)

Jag sammanfattar läroämnets uppdrag i åtta stycken punkter:

- Utforska den religionen som studeras som ett kulturellt och samhällsligt fenomen
- Den aktuella religionens rötter, lära och normer
- De stora religionerna och irreligiositet
- Religionens kulturella och samhällsliga inflytande
- Igenkännig och analys av religiösa teman
- Centrala etiska begrepp
- Mänskliga rättigheter
- Livsfrågor

Gällande stoffet i årskurs 7-9 så hittar vi tre stycken lärokurser men inte så mycket specifikt innehåll:

S1 Förhållandet till den egna religion: Kristendomen runt om i världen är central för valet av undervisningsinnehåll, med betoning på den aktuella situationen. Undervisningen undersöker kristendommens födelse, spridning och indelning i valörer. Lär känna de största kristna valörer: de katolska och ortodoxa kyrkorna och

de protestantiska kyrkorna, särskilt den lutherska kyrkan. Undervisningen introducerar spridningen av valörer, de centrala läroerna. Bibelns historia, dess huvudsakliga innehåll och tolkningsmetoder samt religionens kulturella influenser studeras.

S2 Religionernas värld : Undervisning undersöker förekomsten, grundläggande läror och effekterna av stora världsreligioner på kulturen runt om i världen. Dessutom bekantar sig eleverna med naturreligioner och nya religiösa rörelser, såväl som icke-religion som en syn på livet. Religioner ses ur ett vetenskapligt perspektiv med hänsyn till religionens olika dimensioner. Valet av innehåll tar hänsyn till separationen av religion och kunskap såväl som religiöst och vetenskapligt språk, religionskritik och framträdande av religioner inom olika områden av kultur, media, politik, populärkultur, konst och sedvanlig kultur. Fördjupa förståelsen av ekumenik och interreligiös dialog som en del av interreligiösa aktiviteter och världsfred.

S3 Ett gott liv: Centralt för undervisningen är att känna till och förstå de etiska grundläggande begreppen. En djupare studie av den etiska undervisningen i kristendomen och andra religioner och de etiska betoningen av de olika kristna kyrkorna, liksom förhållandet mellan Bibeln och etik. Lär känna FN: s allmänna deklaration om mänskliga rättigheter och mänskliga rättighetsetik. Etiska frågor relaterade till livsproblem, finländskt samhälle, globalt ansvar, miljö och djur väljs som innehåll i undervisningen.

(Lojo kommun. 2016. s. 471)

2.2.4 Kyrkslätt

Kyrkslättss lokala läroplan går under namnet *Läroplan för den grundläggande utbildningen i Kyrkslätt kommun 2016*. Läroplanen är godkänd av Svenska förskoleverksamhets- och utbildningsnämnden 1.6.2016.

2.2.4.1 Den allmänna delen

Den allmänna delen i Kyrkslättss lokala läroplan är 72 sidor lång och tar upp den lokala läroplanens betydelse, den grundläggande utbildningens funktion som allmänbildning och uppdrag samt allmänna lån, verksamhetskultur, bedömning, stöd, elevvård, språk

och kultur, undervisning som baserar sig på en viss världsåskådning eller pedagogisk princip och valfrihet i den grundläggande utbildningen. (Kyrkslätt kommun. 2016. s. 1-72)

Den lokala läroplanen i Kyrkslätt har utformats i samarbete med personal, elever och elevernas vårdnadshavare från småbarnspedagogik till gymnasieutbildning. (Kyrkslätt kommun. 2016. s. 1) Den lokala läroplanen i Kyrkslätt utvärderas årligen utgående från utvärderingen av läsårsplanerna och den kommunala utvecklingsplanen. Som hjälp vid utvärderingen används den grundläggande utbildningens kvalitetskriterier, vårdnadshavarenkäter, skolornas självvärderingar samt genom enkäter riktade till eleverna. (Kyrkslätt kommun. 2016. s. 2-3)

2.2.4.2 Läroämnet religion

I Kyrkslätt har man en årsveckotimme religionsundervisning per årskurs i de högra klasserna. Totalt under loppet på grundskolan har man 10 årsveckotimmar. (s. 3-7) I Kyrkslätt kommun nämner man i läroplanen religionsundervisning från fem olika religionstillhörigheter och livsåskådning. I läroplanen nämns islam, ortodox tro, evangelisk-luthersk tro, katolsk tro och judendomen. (Kyrkslätt kommun. 2016. s. 662-686)

Läroämnets uppdrag i årskurs 7-9 i Kyrkslätt lokala läroplan är definierat på följande sätt:

I årskurserna 7-9 ska man i undervisningen i religion utforska den religion som studeras som ett kulturellt och samhällsligt fenomen. Kunskapen om den aktuella religionens rötter, ursprung, lära och normer samt inflytande i världen fördjupas och berikas. I undervisningen utforskas både de stora religiösa traditionerna i världen och irreligiositet. Religionernas samhällsliga och politiska inflytande och religionsfrihet behandlas. Eleverna lär sig känna igen och analysera religiösa teman i vetenskap, medier, konst och populärkultur. I undervisningen behandlas de centrala etiska begreppen och de etiska principerna inom den religion som studeras. I undervisningen granskas FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna samt etiska synsätt i olika religioner och livsåskådningar. Mänskliga livsfrågor och aktuella etiska problem tas upp. Religionsundervisningen ska erbjuda eleverna resurser för deras fortsatta utveckling.

(Kyrkslätt kommun. 2016. s. 663)

Jag sammanfattar läroämnets uppdrag i åtta stycken punkter:

- Utforska den religionen som studeras som ett kulturellt och samhällsligt fenomen

- Den aktuella religionens rötter, lära och normer
- De stora religionerna och irreligiositet
- Religionens kulturella och samhällsliga inflytande
- Igenkänning och analys av religiösa teman
- Centrala etiska begrepp
- FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna
- Mänskliga livsfrågor

Det som är speciellt i Kyrkslätt är att i de svenska skolorna i Kyrkslätt undervisas elever med olika livsåskådningar i samma grupp. Undervisningen ska vara religiöst och konfessionellt obunden. Att lära sig tillsammans över religions- och livsåskådningsgränserna skapar förutsättningar för genuin kommunikation och gemenskap. Skolans personal ska bemöta hemmens olika religioner, åskådningar och traditioner med öppenhet och respekt för att skapa förutsättningar för konstruktiv kommunikation och elevernas utveckling till humana människor. (s. 663) Dock finns en indelning på stoff beroende på åskådning till viss mån.

Om man tillhör evangelisk-luthersk tro, ortodox tro eller livsåskådningsgruppen kan alla undervisas gemensamt på årskurs 7. Stoffet för årskurs 7 är:

- Judendomens utbredning, grundpelare och kulturella inflytande på olika håll i världen
- Buddhismens utbredning, grundpelare och kulturella inflytande på olika håll i världen
- Islams utbredning, grundpelare och kulturella inflytande på olika håll i världen
- Hinduismens utbredning, grundpelare och kulturella inflytande på olika håll i världen
- Naturreligioner och nya religiösa rörelser
- Skillnaden mellan tro och kunskap, vetenskapligt språk och religionskritik
- Religioner i media, politik och olika kulturområden så som konst och musik

(Kyrkslätt kommun. 2016. s. 664)

I årkurs 8 måste innehållet differentieras beroende på åskådningarna.

1. Den evangelisk-lutherska lärokursen på årskurs 8 ska innehålla:

- Kristendomens uppkomst och utbredning i världen
- Klosterväsendet
- Katolska kyrkan
- Ortodoxa kyrkan
- Protestantiska kyrkor
- Lutherska kyrkans historia i Finland

2. Den ortodoxa lärokursen på årskurs 8 ska innehålla:

- Ortodoxa kyrkans uppkomst
- Ortodoxa kyrkans utbredning och utveckling
- Ortodoxa kyrkans ankomst till Finland
- Klosterväsendet inom ortodoxa kyrkan
- Ortodox gudstjänst, mysterier och lära
- Ortodoxa högtider

3. Livsåskådnings lärokursen på årskurs 8 ska innehålla:

- Världsbild och världsåskådning
- Ett gott samhälle

(Kyrkslätt kommun. 2016. s. 664)

På årskurs 9 kan man igen undervisa evangelisk-luthersk tro, ortodox tro och livsåskådningsgruppen tillsammans. Under årskurs 9 ska innehållet vara:

- Etiska grundbegrepp och förståelsen av dem
- FN:s deklaration om mänskliga rättigheter
- Livsfrågor och frågor i anslutning till det finländska samhället: globalt ansvar, miljö och djur ur etiskt perspektiv
- Etiska frågor med aktuella exempel från media
- Etiska aspekter av egna val och hur de påverkar det egna samt andras välbefinnande

(Kyrkslätt kommun. 2016. s. 664)

Vad gäller islam, katolsk tro och judendomen så står det enbart beskrivet om övergripande mål, som alla är lika och inget om innehållet som ska undervisas. Inte

heller kan vi läsa något extra om ”ett gott liv”, förutom att det är en nationell lärokurs. (Kyrkslätt kommun. 2016. s. 99-112)

2.3 Huvudstadsregionen

Inom kategorin Huvudstadregionen finner vi fyra kommuner. Finlands huvudstad Helsingfors, Grankulla, Vanda och Esbo. Orsaken dessa fyra kom att kallas Huvudstadregionen är helt enkelt för att de alla befinner sig nära huvudstaden. Möjligtvis kan det geografiska läge påverka hur läroplanerna ser ut. Rent praktiskt finns det fler möjligheter och alternativ desto närmare huvudstaden man befinner sig.

2.3.1 Helsingfors

Läroplanen i Helsingfors heter *Läroplanen för den grundläggande utbildningen i Helsingfors*. Andra läroplaner har jag i fysisk form men Helsingfors läroplan läser jag på internätet vi Helsingfors stads webbsida. Själva sidan heter LP Helsinki/Helsingfors.

2.3.1.1 Den allmänna delen

Helsingfors läroplan innehåller grunder för skolarbetet, den grundläggande utbildningens mål, verksamhetskulturen, skolarbetet, bedömning, stöd, elevvård, språk och kultur samt valfrihet. (Helsingfors kommun. 2021.)

Den allmänna delen av läroplanen för Helsingfors stads grundskolor består av gemensamma kommunala avsnitt som de enskilda skolorna vid behov kan precisera. De ämnesvisa delarna av läroplanen utarbetas skol- eller områdesvis. Undervisningsspråket i Helsingfors stads grundskolor är antingen finska eller svenska. Läroplanerna utarbetas i samarbete mellan de båda språkgrupperna, men godkänns separat på finska och på svenska. Läroplanerna bygger på de riksomfattande grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen med betoning på Helsingforsperspektiv. (Helsingfors kommun. 2021.)

2.3.1.2 Läroämnet religion

I Helsingfors har man en årsveckotimme religionsundervisning per årskurs i de högra klasserna. Totalt under loppet på grundskolan har man 10 årsveckotimmar. (Helsingfors kommun. 2021.)

Målet för religionsundervisning i de högre klasserna i Helsingfors kommun är:

i årskurserna 7–9 ska man i undervisningen i religion utforska den religion som studeras som ett kulturellt och samhällsligt fenomen. Kunskapen om den aktuella religionens rötter, ursprung, lära och normer samt inflytande i världen fördjupas och berikas. I undervisningen utforskas både de stora religiösa traditionerna i världen och irreligiositet. Religionernas samhällsliga och politiska inflytande och religionsfrihet behandlas. Eleverna lär sig känna igen och analysera religiösa teman i vetenskap, medier, konst och populärkultur. I undervisningen behandlas de centrala etiska begreppen och de etiska principerna inom den religion som studeras. I undervisningen granskas FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna samt etiska synsätt i olika religioner och livsåskådningar. Mänskliga livsfrågor och aktuella etiska problem tas upp. Religionsundervisningen ska erbjuda eleverna resurser för deras fortsatta utveckling.

Sammanfattningsvis betyder det:

- Religion som kulturellt och samhällsligt fenomen
- Religionens inflytande
- Stora religiösa traditioner
- Irreligiositet
- Politisk inflytande
- Mänskliga rättigheter
- Livsfrågor och etiska teorier

Helsingfors lärokurser i religion finns tydligt beskrivna i Helsingfors lokala läroplan för såväl Evangelisk-luthersk tro, ortodox tro, katolsk tro som islamsk tro. Innehållet och mål för alla lärokurser per årskurs är väldigt tydliga och bra formulerade. Exempel för innehåll i årskurserna i den evangelisk-lutherska lärokursen:

Årskurs 7:

- Religionens olika dimensioner
- Växelverkan mellan religion och kultur
- Utbredning och grundläggande läror av de stora världsreligionerna
- Naturreligionerna, irreligiositet och religionskritik

- Religionsläget i Finland och i Helsingfors
- Symboler
- Ritualer och heliga platser
- Aktuella exempel på religionens påverkan
- Religioners och åskådningarnas etiska undervisning

Årskurs 8:

- Kristendomens mångfald: kyrkosamfund och andra kristna samfund i världen
- Spridning, ursprung och centrala läror
- Europa och kristen kulturpåverkan
- Kyrkosamfund i Helsingfors och i Finland, med betoning på kyrkosamfunden i Svenskfinland
- Lutherdomens spridning, ursprung och centrala läror
- Lutherdomens betydelse i dagens Finland
- Symboler
- Ritualer och heliga platser
- Aktuella exempel på religionens påverkan i politik, konst och populärkultur
- Kristendomen etiska undervisning
- De kristna kyrkornas etiska tyngdpunkter

Årskurs 9:

- Bibelns inverkan på kulturen
- Bibelns tillkomst och centrala innehåll
- Bibeltolkning och vetenskaplig forskning
- Skillnaderna i det religiösa och det vetenskapliga närmandet av Bibeln
- Etik, etiska värden och moral
- FN:s deklaration om mänskliga rättigheter
- Kränkningar av mänskliga rättigheter, allt från diskriminering till förintelsen
- Repetition av religionernas och åskådningarnas etiska undervisning
- Viktiga livsfrågor som väcks utifrån elevernas upplevelser och näromgivning
- Etiska val och påverkan i Helsingfors och Svenskfinland
- Lokalt och globalt ansvar för människor, djur och miljön

2.3.2 Grankulla

Grankullas lokala läroplan går under namnet *Läroplanen för den grundläggande utbildningen i Grankulla*. Läroplanen skapades 29.9.2015.

2.3.1.2 Den allmänna delen

Den allmänna delen i Grankullas läroplan är 76 sidor lång. Den allmänna delen tangerar områden som värdegrund, timfördelning, språkprogram, intensifierad undervisning, handlingsplaner, uppdrag, mångsidig kompetens, verksamhetskulturen, lärmiljöer, arbetssätt, fostrande samtal, bedömningskulturen, stöd, lokala mål, elevvård, språk och kultur samt undervisning baserad på en viss världsåskådning eller pedagogisk princip. (Grankulla kommun. 2015).

Skolans värdegrund beskrivs i skolans läsårsplan och i den lokala utvecklingsplanen. Den diskuteras årligen och revideras vid behov. Skolan följer det utbildningspolitiska programmet för Grankulla stad: levande tvåspråkighet, barns och ungas välbefinnande samt föregångare i metropolområdet. Skolan följer också Grankulla stads tvåspråkighetsprogram. Den finlandssvenska identiteten och samhörigheten är en viktig del av skolans verksamhetskultur. (Grankulla kommun. 2015. s. 2) Till skillnad från många andra skolor har Grankulla en plan för intensifierad undervisning och specialundervisning. (Grankulla kommun. 2015. s. 7)

2.3.1.2 Läroämnet religion

I Grankulla har man en årsveckotimme religionsundervisning per årskurs i de högre klasserna. Totalt under loppet på grundskolan har man 10 årsveckotimmar. (Grankulla kommun. 2015. s. 5)

Målet för läroämnet i religion i årkurs 7-9 i Grankulla lyder:

I årskurserna 7-9 ska man i undervisningen i religion utforska den religion som studeras som ett kulturellt och samhälligt fenomen. Kunskapen om den aktuella religionens rötter, ursprung, lära och normer samt inflytande i världen fördjupas och berikas. I undervisningen utforskas både de stora religiösa traditionerna i världen och irreligiositet. Religionernas samhällliga och politiska inflytande och religionsfrihet behandlas. Eleverna lär sig känna igen och analysera religiösa teman i vetenskap, medier, konst och populärkultur. I undervisningen behandlas de centrala etiska

begreppen och de etiska principerna inom den religion som studeras. I undervisningen granskas FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna samt etiska synsätt i olika religioner och livsåskådningar. Mänskliga livsfrågor och aktuella etiska problem tas upp. Religionsundervisningen ska erbjuda eleverna resurser för deras fortsatta utveckling.

(Grankulla kommun. 2015. s. 697)

Jag sammanfattar läroämnets uppdrag med åtta punkter:

- Religion som kulturellt och samhällsligt fenomen
- Den aktuella religionen
- Religiösa traditioner och irreligiositet
- Religionernas samhällsliga och politiska inflytande
- Religionsfrihet
- FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna
- Etiska teorier
- Livsfrågor.

(Grankulla kommun. 2015. s. 697)

I Grankullas lokala läroplan finns enbart den evangelisk-lutherska lärokursen med. I varje årskurs följer man de nationella riktlinjerna för innehållet I1 Förhållandet till den egna religionen, I2 Religionernas värld och I3 Ett gott liv. Innehåll beskrivs per årskurs.

(Grankulla kommun. 2015. s. 698-710)

Årskurs 7: I2 Religionernas värld

Begreppet religion utreds. De stora världsreligionernas samt naturreligionernas utbredning, grundpelare och kulturella inflytande på olika håll i världen med betoning på nutid behandlas. (Grankulla kommun. 2015. s. 698)

Årskurs 8: I1 Förhållandet till den egna religionen & I2 Religionernas värld

Kristendomens inverkan på politik, kultur, seder och bruk i historia och nutid behandlas. Religionerna i Mellanöstern behandlas. Religionsfrihet diskuteras. Olika religioners heliga skrifter behandlas. (Grankulla kommun. 2015. s. 702)

Årskurs 9: I2 Religionernas värld & I3 Ett gott liv

Fornfinländarnas tro samt olika religioners historia i Finland och deras kulturella inflytande behandlas. Etiska problem i livets olika skeden samt etiska problem i anslutning till internet, s.k. netikett, diskuteras. (Grankulla kommun. 2015. s. 707)

Det framkommer väldigt tydligt i Grankullas lokala läroplan vad som ska undervisas i vilken årskurs. Vad gäller ett gott liv så har man i Grankulla översatt det till etiklära och etiska problem. (Grankulla kommun. 2015. s. 707)

2.3.3 Vanda

Vandas lokala läroplan heter *Grundläggande utbildningens lokala läroplan i Vanda*. Läroplanen i Vanda trädde i kraft 3.5.2016 och gäller för fem stycken skolor.

2.3.1.3 Den allmänna delen

Den allmänna delen i Vandas lokala läroplan är 47 sidor lång och tangerar områden som undervisningens ordning, undervisningens genomföring, bedömning, elevvård, stöd och frågor som anknyter till språk och kultur. (Vanda kommun. 2016. s. 1-47)

Den gemensamma lokala allmänna läroplansdelarna i Vanda för kapitel 1-12 har uppgjorts utgående från Utbildningsstyrelsens läroplansgrunder för den grundläggande utbildningen. Också de ämnesvisa läroplanerna har gjorts gemensamma för alla de svenskspråkiga grundskolorna. Personalen, eleverna och vårdnadshavarna har deltagit i uppgörandet, utvärderingen och utvecklingen av läroplanen på olika sätt. I Vanda har stadsbiblioteket, kulturservicen, idrottsväsendet, ungdomsväsendet, församlingarna, VANVARY ry, Hem och Skola föreningarna och föräldrakommittéerna vid skolorna deltagit i läroplansarbetet. (Vanda kommun. 2016. s. 1)

2.3.1.2 Läroämnet religion

I Vanda har man en årsvekotimme religionsundervisning per årskurs i de högra klasserna. Totalt under loppet på grundskolan har man 10 årsvekotimmar. (Vanda kommun. 2016. s. 3)

Grunderna för läroämnet i Vanda är:

I årskurserna 7-9 ska man i undervisningen i religion utforska den religion som studeras som ett kulturellt och samhällsligt fenomen. Kunskapen om den aktuella religionens rötter, ursprung, lära och normer samt inflytande i världen fördjupas och berikas. I undervisningen utforskas både de stora religiösa traditionerna i världen och irreligiositet. Religionernas samhällsliga och politiska inflytande och religionsfrihet behandlas. Eleverna lär sig känna igen och analysera religiösa teman i vetenskap, medier, konst och populärkultur. I undervisningen behandlas de centrala etiska begreppen och de etiska principerna inom den religion som studeras. I undervisningen granskas FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna samt etiska synsätt i olika religioner och livsåskådningar. Mänskliga livsfrågor och aktuella etiska problem tas upp. Religionsundervisningen ska erbjuda eleverna resurser för deras fortsatta utveckling.

Jag sammanfattar läroämnets uppdrag med åtta punkter:

- Religion som kulturellt och samhällsligt fenomen
- Den aktuella religionen
- Religiösa traditioner och irreligiositet
- Religionernas samhällsliga och politiska inflytande
- Religionsfrihet
- FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna
- Etiska teorier
- Livsfrågor. (Vanda kommun. 2016. s. 1643)

Vanda stad har flera lärokursen i religion: Evangelisk-luthersk tro, Ortodox tro, Islam och Islam ny. I läroplanen skrivs tydligt ner vilka områden och vilket innehåll som ska förekomma på vilken årskurs. (Vanda kommun. 2016. s. 1645-1761) För att de ska gå att jämföra alla kommuner jämnligt med varandra så håller jag mig till den evangelisk-lutherska lärokursen. Orsaken är att det är enda lärokursen vi finner i alla kommuner som ingår i analysen. Jag sammanfattar stoffet per årskurs inom den evangelisk-lutherska lärokursen.

Årskurs 7:

- religionernas och kulturernas växelverkan och mångfald i världen
- religioner och världsbilder från världens olika delar
- klassificering av religioner och olika dimensioner
- religiösa symboler och deras närvaro i omgivningen
- religioners och världsbilders betydelse i människans liv och att möta mångfald

- respekt och tillit mot andra människogrunder och folk
- kulturernas mångfald
- källkritik
- skilja på tro och kunskap samt religiöst och vetenskapligt språk
- religionskritik och religionslöshet
- multilitteracitet och kritik, evaluering av informationens pålitlighet
- lita på sig själv och sina synpunkter samt förklara sitt tänkande
- konflikter
- behandla oklar konfliktfylld information
- lära att bemöta och behandla konfliktfylld information
- skapa helheter från mångsidiga källor

(Vanda kommun. 2016. s. 1737)

Årskurs 8:

- kristendomens betydelse i nutiden
- kristendomens uppkomst och bibelns betydelse som en helig bok i kristendomen
- kristendomens olika kyrkosamfundets uppkomst och deras betydelse i världen
- kyrkan i Finland
- omgivningens kulturella signaler, att uppskatta sin levnadsmiljö och dess kulturarv

(Vanda kommun. 2016. s. 1744)

Årskurs 9:

- centrala begreppen i etiskt tänkande
- olika former av etisk argumentation
- livsfrågor som berör mänskligheten, aktuella etiska frågor
- egna värden, etiska principer och deras påverkan på egna val, egna valens betydelse i
- etikens begrepp och teorier
- den kristna etiken
- olika religioners etiska poängteringar
- den kulturella läsförmågan, värden tillhörande det egna kulturarvet
- hur religionernas och livsåskådningarnas inflytande styr människors etiska val.
- människorättsetik

- de etiska frågorna som tillhör det finländska samhället, globalt ansvar samt etiska frågor som berör miljö och fauna
- egna konsumtionsval ur hållbar utvecklings synvinkel
- reklamens budskap
- att fungera som kritiska och ansvarsfulla konsumenter

(Vanda kommun. 2016. s. 1753)

2.3.4 Esbo

Esbos lokala läroplan går under namnet *Läroplan för den grundläggande utbildningen på svenska i Esbo*. Resultatenheten Svenska bildningstjänster ansvarar för den lokala läroplanen i Esbo.

2.3.1.1 Den allmänna delen

Den allmänna delen i Esbos lokala läroplan är 81 sidor lång och tangerar områden som allmänbildning, uppdrag och mål, verksamhetskulturen, skolarbetet, bedömning, stöd, elevvård, språk och kulturlära, valfrihet, utvärdering och tidsfördelning. (Esbo kommun. 2016. s. 1-81)

Frågor gällande språk och kultur finner man att elever med invandrarbakgrund kan i stället för att följa lärokursen i modersmål och litteratur, helt eller delvis undervisas i svenska som andra språk. I Esbo kan eleverna i mån av möjlighet även få undervisning i sitt eget modersmål i enlighet med fastställda principer för anordnande av undervisning i eget modersmål. (Esbo kommun. 2016. s. 71)

2.3.1.2 Läroämnet religion

I Esbo har man en årsveckotimme religionsundervisning per årskurs i de högra klasserna. Totalt under loppet på grundskolan har man 10 årsveckotimmar. (Esbo kommun. 2016. s. 74) Esbo stad har integrerat lärokurser i evangelisk-luthersk, ortodox, katolsk, islamisk och judisk tro i sin lokala läroplan. Avsnittet i sig om religion blir därför ca 100 sidor långt.

Lärokurserna är väldigt detaljerade och vad som ska läras ut och när framkommer tydligt. För att de ska gå att jämföra alla kommuner jämnlikt med varandra så håller jag mig till den evangelisk-lutherska lärokursen. Orsaken är att det är enda lärokursen vi finner i alla kommuner som ingår i analysen. Jag sammanfattar stoffet per årskurs inom den evangelisk-lutherska lärokursen.

Årskurs 7:

- Begreppet religion utreds och religiositet granskas ur ett vetenskapligt perspektiv med beaktande av religiösa dimensioner
- De stora världsreligionernas samt naturreligionernas utbredning, grundpelare och kulturella inflytande på olika håll i världen med betoning på nutid. Även irreligiositet som livsåskådning tas upp.
- Skillnaderna mellan tro och kunskap samt religiöst och vetenskapligt språk
- Hur religionerna syns i medierna, i politiken, inom kulturområden, i populärkulturen, i konst och i seder och bruk
- De stora livsfrågorna
- Reflektion över etiska aspekter i egna val och hur de påverkar det egna och andras välbefinnande

(Esbo kommun. 2016. s. 491)

Årskurs 8:

- Kristendomens inverkan på politik, kultur, konst, seder och bruk i historia och nutid
- Kristendomens uppkomst, utbredning och uppdelning i olika kyrkor
- Man bekantar sig med de största kristna kyrkorna, den katolska kyrkan, den ortodoxa kyrkan och de protestantiska kyrkorna, särskilt den lutherska kyrkan
- De olika kyrkornas utbredning och centrala lära
- Religionerna i Mellanöstern
- Religionsfrihet
- Ekumenik och dialogen mellan olika religioner och världsåskådningar och dess betydelse för världsförbättring

- Reflektion över etiska aspekter i egna val och hur de påverkar det egna och andras välbefinnande

(Esbo kommun. 2016. s. 492)

Årskurs 9:

- Etiska grundbegrepp och förståelsen av dem
- Etiska normer inom kristendomen och olika kristna kyrkor samt förhållandet mellan Bibeln och etik
- Etiska problem i livets olika skeden
- Etiska problem i anslutning till internet (s.k. netikett)
- FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna och kränkningar av dem samt människorättsetik
- Livsfrågor och frågor i anslutning till det finländska samhället, globalt ansvar, miljö och djur ur ett etiskt perspektiv
- Reflektion över etiska aspekter i egna val och hur de påverkar det egna och andras välbefinnande

(Esbo kommun. 2016. s. 493-494)

2.4 Östra Nyland

Inom kategorin Östra Nyland finner vi tre kommuner. Borgå, Lovisa och Sibbo. Orsaken till att dessa tre kom att kallas Östra Nyland är helt enkelt för att de alla befinner i den östra delen av Nyland. Möjligtvis kan det geografiska läge påverka hur läroplanerna ser ut. Rent praktiskt finns det mindre möjligheter och alternativ desto längre ifrån huvudstaden man befinner sig men ju mera rurala möjligheter så kanske uppstå. Östra Nyland har kommit att bli en bra medelpunkt för storstad och landsbyggd.

2.4.1 Sibbo

Sibbos lokala läroplan går under namnet *Sibbo kommuns läroplan för den grundläggande utbildningen 2016*. När planen har godkänts finns inte med i publikationen.

2.4.1.1 Den allmänna delen

Den allmänna delen i Sibbos lokala läroplan är 113 sidor lång. Som de flesta andra läroplanerna ligger fokus i den allmänna delen på läroplanen i sig, allmänbildning, uppdrag och mål för läroplanen, verksamhetskulturen, skolarbetet, bedömning, stöd, elevvård, språk och kultur och valfria ämnen. (Sibbo kommun. 2016. s. 1-113)

Den lokala läroplanen i Sibbo har, som den ska, utarbetats enligt grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014. Både rektorer, lärare, vårdnadshavare och elever har deltagit i läroplansarbetet. I den kommunala läroplanen har man utnyttjat texterna i den nationella läroplanen. De lokala särdragen, betoningarna och de lokala verksamhetsmodellerna och målen som anknyter till anordnandet av undervisningen har skrivits in som särskilda rubriker i läroplanen för Sibbo kommun. De följer alltid efter de textavsnitt som använts av den nationella läroplanen. I avsnitten för läroämnena för de olika årskurserna har de lokala betoningarna beskrivits som egna punkter. I de årskursvisa och läroämnesvisa delarna har man också tagit med en kort beskrivning av läroämnets uppdrag såsom det beskrivits i grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014. Läroplanen för Sibbo har utarbetats som ett tvåspråkigt samarbete både på finska och svenska. På det här sättet säkerställer undervisningsväsendet i Sibbo att undervisningen som erbjuds i kommunen samt den övriga verksamheten som anknyter till anordnandet av undervisningen är enhetliga. Alla grundskolor i Sibbo kommun skriver dessutom skolvisa läsårsplaner. Kommunens utbildningssektioner godkänner både den lokala läroplanen och skolornas läsårsplaner. Både kommunens läroplan och skolornas läsårsplaner publiceras så att de finns tillgängliga för personalen, eleverna och vårdnadshavarna. (Sibbo kommun. 2016. s. 9)

2.4.1.2 Läroämnet religion

I Sibbo har man en årsveckotimme religionsundervisning per årskurs i de högra klasserna. Totalt under loppet på grundskolan har man 10 årsveckotimmar. (Sibbo kommun. 2016. s. 17) I Sibbos kommun nämner man i läroplanen för religionsundervisning två olika religionstillhörigheter och livsåskådning. I läroplanen nämns ortodox tro och evangelisk-luthersk tro. (Sibbo kommun. 2016. s. 125-138)

Läroämnets uppdrag i årskurserna 7-9 i Sibbo är följande:

I årskurserna 7–9 ska man i undervisningen i religion utforska den religion som studeras som ett kulturellt och samhällsligt fenomen. Kunskapen om den aktuella religionens rötter, ursprung, lära och normer samt inflytande i världen fördjupas och berikas. I undervisningen utforskas både de stora religiösa traditionerna i världen och irreligiositet. Religionernas samhällsliga och politiska inflytande och religionsfrihet behandlas. Eleverna lär sig känna igen och analysera religiösa teman i vetenskap, medier, konst och populärkultur. I undervisningen behandlas de centrala etiska begreppen och de etiska principerna inom den religion som studeras. I undervisningen granskas FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna samt etiska synsätt i olika religioner och livsåskådningar. Mänskliga livsfrågor och aktuella etiska problem tas upp. Religionsundervisningen ska erbjuda eleverna resurser för deras fortsatta utveckling.

(Sibbo kommun. 2016. s. 126)

Jag sammanfattar läroämnets uppdrag i åtta stycken punkter:

- Utforska den religionen som studeras som ett kulturellt och samhällsligt fenomen
- Den aktuella religionens rötter, lära och normer
- De stora religionerna och irreligiositet
- Religionens kulturella och samhällsliga inflytande
- Igenkänning och analys av religiösa teman
- Centrala etiska begrepp
- FN:s deklartion om de mänskliga rättigheterna
- Mänskliga livsfrågor

Sibbo följer tre allmänna mål: Förhållandet till den egna religionen, religionernas värld och ett gott liv. Läroplanen betonar tydligt också vad och vilka mål som ska komma upp i vilken lärokurs och i vilken årskurs. (Sibbo kommun. 2016. s. 126-127)

I årskurs 7 i den evangeliska-lutherska lärokursen har man som mål att betrakta världsreligionerna ut global och finländsk synvinkel med hjälp av en kurs som heter religionernas värld. Synvinkeln i Sibbo är att:

- Man utforskar olika dimensioner av religionerna. Eleverna bekantar sig med religionskritik och religionsdialog. Eleverna reflekterar över hur religionen syns i kulturen.
- Centrala uppgifter om de olika världsreligionerna: spridning, centralt innehåll i läran.
- Eleverna söker fram information om de olika världsreligionerna och jämför dem.
- Eleverna sätter sig in i religionernas symbolik och seder.
- Man särskiljer tro och kunskap samt religiöst och vetenskapligt språk.
- Man betonar respekt för dem som hör till världsreligionerna och dem som är irreligiösa.

(Sibbo kommun. s. 128-129)

I årskurs 8 i den evangelisk-lutherska lärokursen har man som mål att betrakta kristendomen ut global och finländsk synvinkel med hjälp av en kurs som heter förhållande till den egna religionen: Kristendomens historia och nuläge. Synvinkeln i Sibbo är att:

- Man fördjupar sig i drag som hör till kristendomen i den omgivande kulturen.
- Eleverna lär sig att beskriva kristendomens historiska bakgrund och hur den påverkat världen och Finland. Eleverna bekantar sig med kristendomens delning och kristendomens huvudriktningar. Eleverna bekantar sig med kristendomens nuläge i Finland.
- Eleverna bekantar sig med kristendomens manifestationer i olika delar av världen. Eleverna utforskar ekumenik.
- Eleverna bekantar sig med kristendomens seder och viktigaste symboler.
- Eleverna bekantar sig med kristendomens globala betydelse.
- Vikten ligger vid respekt för människor som tillhör olika inriktningar inom kristendomen.

(Sibbo kommun. 2016 s. 129-130)

I årskurs 9 i den evangelisk-lutherska lärokursen har man som mål att fokusera undervisningen på aktuella frågor samt frågor som rör elevens närmiljö med hjälp av en kurs som heter Ett gott liv. Synvinkeln i Sibbo är att:

- Eleverna övar att argumentera etiska frågor. Eleverna tränar att reflektera etiskt.
- Eleverna studerar de viktigaste begreppen inom etik och tillämpar dem. Eleverna bekantar sig med människorättsetik. Eleverna fördjupar sig i Bibelns etiska läror och i de kristna kyrkornas etiska prioriteringar. Eleverna bekantar sig med andra religioners etiska undervisning.
- Eleverna utforskar olika religioners och åskådningars inflytande globalt.
- Eleverna övar att lösa och reflektera över etiska frågor. Eleverna reflekterar över sin egen värdegrund.
- Eleverna reflekterar över konsekvenserna av sina egna val. Eleverna utforskar hållbar utveckling.
- Vikten ligger vid respekt för människor som tänker olika.

(Sibbo kommun. 2016 s. 130-131)

2.4.2 Lovisa

I Lovisa heter den lokala läroplanen *LP2016 Lovisa stad*. Läroplanen gäller för åtta skolor och trädde i kraft 16.6.2016.

2.4.2.1 Den allmänna delen

Den allmänna delen i Lovisas läroplan är 75 sidor lång och beskriver värdegrunden, synen på lärandet, timfördelningen, spårprogram, intensifierad undervisning, övergångsskeden, komplement till läroplanen, elevhandledning, social- och hälsavårdsmyndigheter, bedömning, mångsidig kompetens, verksamhetskultur, arbetssätt, ansvar, fostrande samtal, fjärruppkoppling, årskursintegrering, flexibilitet, annan verksamhet, stöd, elevvård, språk och kultur, världsåskådning och pedagogisk princip. (Lovisa kommun. 2016. s. 1-75)

I Lovisa beaktas den rikedom tvåspråkigheten medför och en kultur där man uppskattar de kulturella skillnaderna. Samarbetet mellan skolorna utvecklas ständigt, både vad gäller de vuxna och eleverna, t.ex. genom gemensamma händelser och temadagar.

Skolan har en betydande roll för blivande elever, från andra kultur- och språkgrupper, som skall integreras i samhället. Med hjälp av modern teknologi är det möjligt att dela med sig av den egna kulturtraditionen och samtidigt vidga sin förståelse för olika kulturer utanför det egna landets gränser. (Lovisa kommun. 2016. s. 2)

2.4.2.2 Läroämnet religion

I Lovisa har man en årsveckotimme religionsundervisning per årskurs i de högra klasserna. Totalt under loppet på grundskolan har man 10 årsveckotimmar. (Lovisa kommun. 2016. s. 5)

Med i Lovisas läroplan finner vi den evangelisk-lutherska lärokursen och den ortodoxa lärokursen. Läroämnets uppdrag är följande:

Läroämnets uppdrag är att ge eleverna en bred allmänbildning i religion och livsåskådning. Undervisningen ska göra eleverna förtrogna med den religion som studeras och dess mångfald. Eleverna ska få insikt i religiösa och konfessionella traditioner i Finland och i religioner och livsåskådningar på andra håll i världen. Läroämnet ska främja förståelse för förhållandet mellan religion och kultur samt multilitteracitet i fråga om religioner och livsåskådningar. Undervisningen ska ge mångsidig kunskap om religioner och hjälpa eleverna att förstå diskussioner som gäller religion. Eleverna ska vägledas att tänka kritiskt och att studera religioner och livsåskådningar ur olika perspektiv. I undervisningen behandlas förhållandet mellan religion och kunskap samt språk, symbolik och begrepp som är kännetecknande för religioner. Religionsundervisningen ska ge eleverna beredskap att ta del av den dialog som förs både inom och mellan olika religioner och livsåskådningar. Undervisningen ska handleda eleverna att respektera livet, människovärdet och det som är heligt för en själv och andra. Undervisningen ska ge eleverna insikt i etiskt tänkande inom den religion som studeras och inom andra religioner och livsåskådningar och uppmuntra eleverna att själva fundera över etiska frågor. Undervisningen ska stödja elevens självkännet, självaktning och utveckla elevens livskompetens under hela den grundläggande utbildningen. Undervisningen ska hjälpa eleven att forma och bedöma sin identitet, sin livsåskådning och sin världsåskådning. Religionsundervisningen ska stödja att eleven utvecklas till en ansvarsfull medlem i sin grupp och i det demokratiska samhället och till en ansvarsfull världsmedborgare.

(Lovisa kommun. 2016. s. 659)

Jag sammanfattar läroämnets uppdrag i tio stycken punkter:

- Allmänbildning
- Förtrogna med den religion som studeras
- Insikt i religiösa och konfessionella traditioner
- Religionens kulturella och samhällsliga inflytande
- Igenkänning och analys av religiösa teman
- Insikt i förhållande mellan religion och språk

- Respektera livet, människovärdet och helighet
- Centrala etiska begrepp
- Mänskliga livsfrågor
- Utveckla eleven

Under rubriken evangelisk-luthers tro kan vi läsa om hur och vad som ska undervisas på vilken årskurs. Under lärokursen för ortodox tro står inget om vilket stoff man ämnar undervisa på vilken årskurs. (Lovisa kommun. 2016. s. 661) Enbart allmänna mål för läroämnet finns beskrivet. (Lovisa kommun. 2016. s. 666)

Evangelisk-luthersk tro i Lovisa:

1. Årskurs 7: på årskurs sju behandlas de mest betydande världsreligionerna. Speciellt behandlas olika religioners högtider, världsbild samt de etiska normerna i olika världsåskådningarna. Lärostoffet behandlas också i ljuset av vetenskapen och medierna.

2. Årskurs 8: I kursen genomgås kristendomens historia och olika kristna kyrkors karaktär. Speciellt bekantar man sig med den i den finländska kulturen centrala evangelisk-lutherska kyrkan samt även katolsk tro och ortodox tro. I kursen går man igenom den finländska kyrkans omvandling från katolsk tro till luthersk kyrka samt tron i dagens Finland. Dessutom behandlas olika protestantiska kyrkor och samfund (också ekumeniken och missionsarbetet hör till innehållet i årskurs 8). Lärostoffet behandlas också i ljuset av vetenskapen och medierna.

3. Årskurs 9: I kursen genomgås den finländska kyrkans omvandling från katolsk till luthersk kyrka samt tron i dagens Finland. Man bekantar sig med Bibelns uppbyggnad och tolkningen av Bibeln. I kursen fördupar man sig i den kristna etikens grunder och dess tillämpning i dagens värld. I kursen behandlas klassiska och moderna etiska frågor även med hjälp av vetenskapen och medierna. (Lovisa kommun. 2016. s. 661)

Inget om ”ett gott liv” nämns förutom att det är en nationell lärokurs. (Lovisa kommun. 2016. s. 659-666)

2.4.3 Borgå

Den lokala läroplanen i Borgå heter *Borgå stads läroplan för den grundläggande utbildningen 1.8.2016*. Läroplanen trädde i kraft 7.6.2016.

2.4.3.1 Den allmänna delen

Den allmänna delen i Borgås läroplan är 60 sidor lång och beskriver värdegrunden, synen på lärandet, timfördelningen, språkprogram, intensifierad undervisning, övergångsskeden, komplement till läroplanen, elevhandledning, social- och hälsavårdsmyndigheter, bedömning, mångsidig kompetens, verksamhetskultur, arbetssätt, ansvar, fostrande samtal, fjärruppkoppling, årskursintegrering, flexibilitet, annan verksamhet, stöd, elevvård, språk och kultur, världsåskådning och pedagogisk princip. (Borgå kommun. 2016. s. 1-60)

Gällande frågor om språk och kultur samt undervisning på två språk så står det inget om i Borgås läroplan. Läroplanen är enbart och hänvisar till *Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014*. (Borgå kommun. 2016. s. 56-57) De svenska utbildningstjänsterna i Borgå ordnar ingen undervisning som baserar sig på en viss världsåskådning eller pedagogisk princip. (Borgå kommun. 2016. s. 58)

2.4.3.2 Läroämnet religion

I Borgå har man en årsveckotimme religionsundervisning per årskurs i de högra klasserna. Totalt under loppet på grundskolan har man 10 årsveckotimmar. (Borgå kommun. 2016. s. 3) I Borgås lokala läroplan kan man läsa om katolsk tro, ortodox tro och evangleisk-luthersk tro som lärokurser. (Borgå kommun. 2016. s. 650-664)

Läroämnets uppdrag beskrivs som följande i Borgås lokala läroplan:

Läroämnets uppdrag är att ge eleverna en bred allmänbildning i religion och livsåskådning. Undervisningen ska göra eleverna förtrogna med den religion som studeras och dess mångfald. Eleverna ska få insikt i religiösa och konfessionella traditioner i Finland och i religioner och livsåskådningar på andra håll i världen. Läroämnet ska främja förståelse för förhållandet mellan religion och kultur samt multilitteracitet i fråga om religioner och livsåskådningar. Undervisningen ska ge mångsidig kunskap om religioner och hjälpa eleverna att förstå diskussioner som gäller religion. Eleverna ska vägledas att tänka kritiskt och att studera religioner och livsåskådningar ur olika perspektiv. I undervisningen behandlas förhållandet mellan religion och kunskap samt språk, symbolik och begrepp som är kännetecknande för

religioner. Religionsundervisningen ska ge eleverna beredskap att ta del av den dialog som förs både inom och mellan olika religioner och livsåskådningar. Undervisningen ska handleda eleverna att respektera livet, människovärdet och det som är heligt för en själv och andra. Undervisningen ska ge eleverna insikt i etiskt tänkande inom den religion som studeras och inom andra religioner och livsåskådningar, och uppmuntra eleverna att själva fundera över etiska frågor. Undervisningen ska stödja elevens självkännet, självaktning och utveckla elevens livskompetens under hela den grundläggande utbildningen. Undervisningen ska hjälpa eleven att forma och bedöma sin identitet, sin livsåskådning och sin världsåskådning. Religionsundervisningen ska stödja att eleven utvecklas till en ansvarsfull medlem i sin grupp och i det demokratiska samhället och till en ansvarsfull världsmedborgare.

(Borgå kommun. 2016. s. 650)

Jag sammanfattar läroämnets uppdrag i tio stycken punkter:

- Allmänbildning
- Förtrogna med den religion som studeras
- Insikt i religiösa och konfessionella traditioner
- Religionens kulturella och samhälleliga inflytande
- Igenkänning och analys av religiösa teman
- Insikt i förhållande mellan religion och språk
- Respektera livet, människovärdet och helighet
- Centrala etiska begrepp
- Mänskliga livsfrågor
- Utveckla eleven

Gällande de ortodoxa och katolska lärokursen i Borgås lokala läroplan så finns inga specifika innehållsbeskrivningar, enbart övergripande mål. I den evangelisk-lutherska kan man läsa om de tre nationella lärokurserna och sedan har små kommentarer tillförts. De tre nationella lärokurserna är I1: Förhållandet till den egna religionen, I2: Religionernas värld och I3: Ett gott liv. (Borgå kommun. 2016. s. 653)

Årkurs 7:

I1: Kristendomen behandlas som en av världsreligionerna.

I2: Ingen skild kommentar.

I3: I undervisningen behandlas livsfrågor och frågor i anslutning till det finländska samhället, globalt ansvar och miljö ur ett etiskt perspektiv. Man reflekterar över etiska frågor med hjälp av aktuella exempel i media. Man reflekterar också över etiska aspekter i egna val och hur de påverkar det egna och andras välbefinnande.

(Borgå kommun. 2016. s. 653)

Årskurs 8:

I1: Centralt innehåll i undervisningen är kristendomen på olika håll i världen, med betoning på nutid. Man studerar kristendomens uppkomst, utbredning och uppdelning i olika kyrkor. Man bekantar sig med de största kristna kyrkorna: den katolska och den ortodoxa kyrkan och de protestantiska kyrkorna, särskilt den lutherska kyrkan. Kyrkornas utbredning och centrala lära behandlas. Kristendomen i Finland och dess kulturella inflytande behandlas. Man reflekterar hur man själv förhåller sig till att vara lutheran, finländare och europé.

I2: Man behandlar ekumenik samt dialogen mellan religioner och livsåskådningar.

I3: Man bekantar sig med etiska normer inom kristendomen och med etiska betoningar i olika kristna kyrkor.

(Borgå kommun. 2016. s. 657)

Årskurs 9:

I1: Man studerar Bibelns uppkomst, centrala innehåll, olika tolkningssätt och kulturellt inflytande. Man reflekterar hur man själv förhåller sig till att vara lutheran, finländare och europé.

I2: I undervisningen behandlas religionskritik och religionernas betydelse för världsfreden.

I3: Ingen skild kommentar.

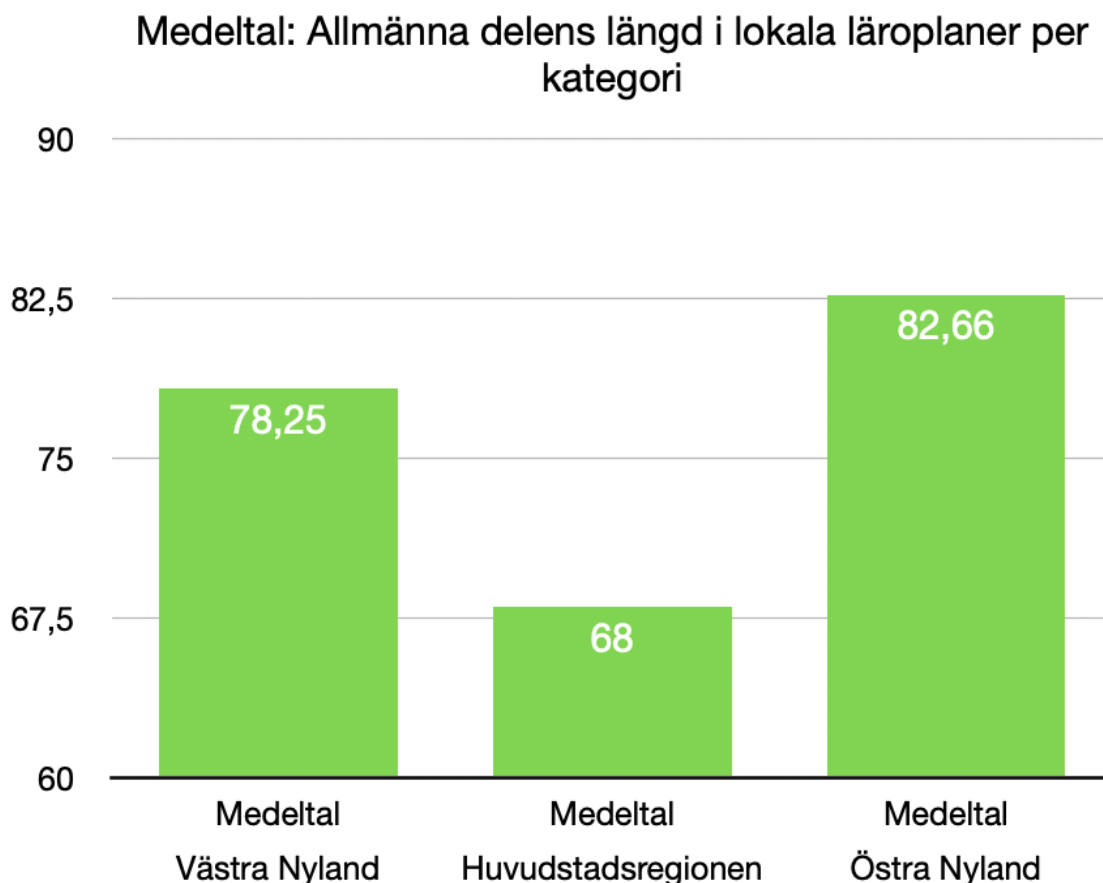
(Borgå kommun. 2016. s. 660-661)

3 Analys

Meningen här är att sammanfatta kategoriernas läroplaner gällande religionsundervisningen och begreppet ”ett gott liv” för att sedan jämföra dem. Jag analyserar innehållet och beskriver likheter och skillnader både gällande undervisningen i religion och ”ett gott liv”. För att de ska gå att jämföra alla kommuner jämnliskt med varandra så håller jag mig till den evangelisk-lutherska lärokursen. Orsaken är att det är den enda lärokursen vi finner i alla kommuner som ingår i analysen. Vad gäller den allmänna delen av de lokala läroplanerna, så analyserar jag dem kortfattat nu.

Längden på de lokala läroplanerna varierar mycket. Desto längre den allmänna delen är, ju mer omfattande är den även i de flesta fallen. Sibbo är den kommun med störst sidosantal i den allmänna delen. Östra Nyland är även i allmänhet den kategorin som har längst allmän del i sina läroplaner.

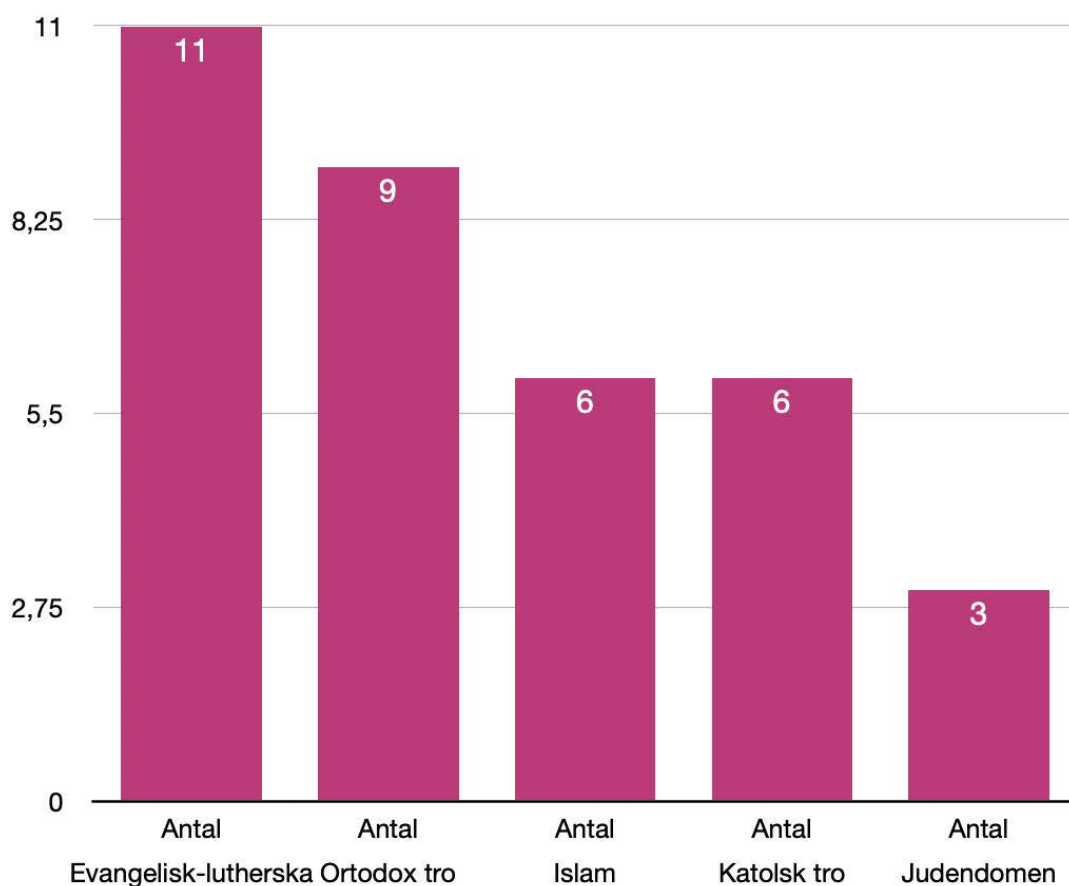
Figur 1. 2021. Grönholm

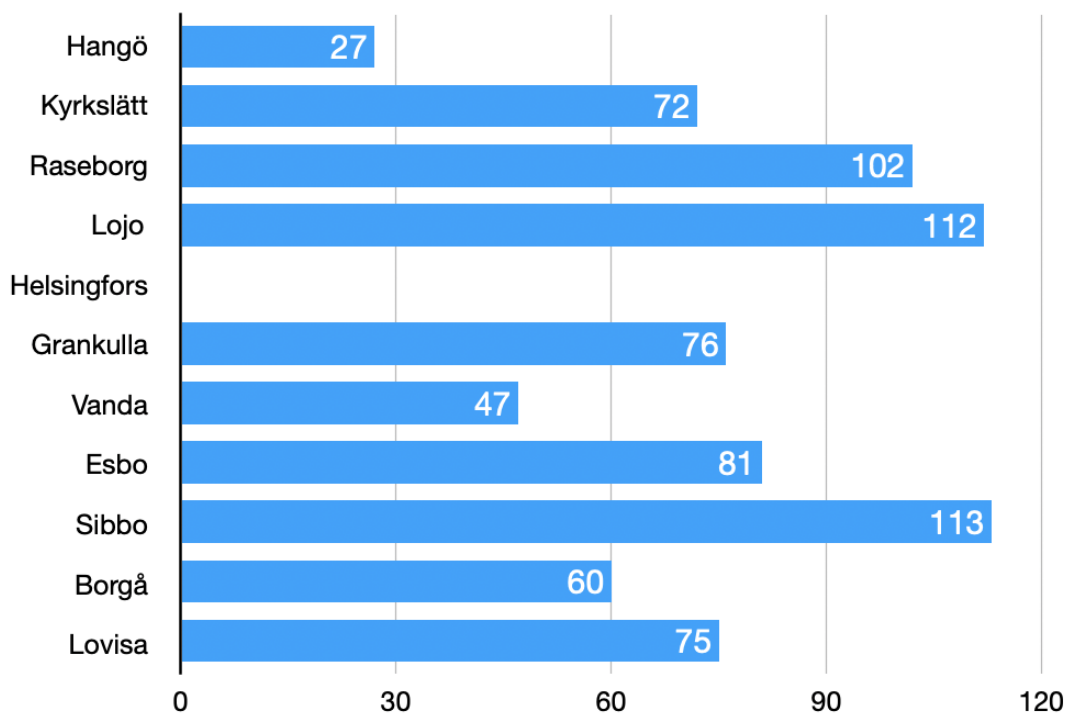
Läroplanernas allmänna del tangerar samma områden. Enbart vissa enskilda läroplanerna varierar i struktur.

Det som är kanske mest fascinerande är vilka lärokurser kommunerna har formulerat i sin läroplan. Fastän detta inte faller under den allmänna delen är detta mera en administrativ fråga som jag analyserar i detta avsnitt.

Figur 2. Lärokurser i Nylands lokala läroplaner på svenska. 2021.
Shanti Grönholm

Figur 3. Allmänna delens längd i lokala läroplaner. 2021.
Shanti Grönholm

Det är tydligt att den evangelisk-lutherska lärokursen är den absolut mest förekommande som dyker upp i alla läroplaner som jag har analyserat. Minst antal kommuner tar med lärokursen i judendomen. Vad detta beror på är antagligen elevantalet som är i behov av dessa lärokurser.

3.1 Västra Nyland

En sammanställning av de lokala läroplanerna gällande läroämnet religion i Västra Nyland; Raseborg, Hangö, Kyrkslätt och Lojo. Först visualiserar jag skillnaderna i själva lärokurserna i specifika trosuppfattningar och hur ofta förekommande de är i olika kommuner. Sedan visualiserar jag innehållet för årskurserna i de olika kommuner. För att sammanfatta innehållet slås de ihop i en gemensam kategori, oberoende årskurs, senare. Förutom det försöker jag så kortfattat som bara möjligt att reda ut vad begreppet "ett gott liv" betyder i de lokala läroplanerna och ifall det finns något som skiftar i kommunernas lokala läroplaner när det kommer till begreppet.

Tabell 2.

Lärokurser	Raseborg	Hangö	Lojo	Kyrkslätt
Evangelisk-lutherska	Ja	Ja	Ja	Ja
Ortodox tro	Ja	Nej	Ja	Ja
Islam	Ja	Nej	Ja	Ja
Katolsk tro	Nej	Nej	Ja	Ja
Judendomen	Nej	Nej	Ja	Ja

Tabell 3.

Innehållstoff per årskurs (evangelisk-lutherska):

Kommun	Årskurs 7	Årskurs 8	Årskurs 9	Ett gott liv
Raseborg	Djupare förståelse för religion Kulturellt inflytande Aktuella företelser Asiens religioner	Egna förhållandet till religion Kristendomen Bibeln	Ett gott liv Etik FN Livsfrågor	Etik och grundbegrepp inom etiken
Hangö	Fornfinsk religion Kristendomen Religionsfrihet	Naturreligioner Asiens religioner Kulturellt inflytande Irreligiositet	Etiska begrepp Etik FN Aktuella företelser	Etik och grundbegrepp inom etiken

Lojo	Egna förhållandet till religion	Kulturellt inflytande	Etik FN	Etik och grundbegrepp inom etiken
	Kristendomen	Djupare förståelse för religion	Livsfrågor	
	Aktuella företelser			
	Bibeln	Kulturellt inflytande Irreligiositet		
Kyrkslätt	Världsreligionerna	Egna förhållandet till religion	Etik FN	Etik och grundbegrepp inom etiken
	Naturreligioner			
	Kulturellt inflytande	Kristendomen	Livsfrågor	
	Aktuella företelser			
	Religionskritik			

Tabell 4.

En sammanfattning av lärostoffet för Västra Nyland och synen på ”ett gott liv”:

Lärostoffet	Ett gott liv
<ol style="list-style-type: none"> 1. Djupare förståelse för religion. 2. Kulturellt inflytande. 3. Aktuella företelser. 4. Asiens religioner. 5. Fornfinsk religion. 6. Kristendomen. 7. Religionsfrihet. 8. Världsreligionerna 	Etik och grundbegrepp inom etiken

9. Naturreligioner 10. Religionskritik 11. Egna förhållandet till religion 12. Kristendomen 13. Bibeln 14. Irreligiositet. 15. Ett gott liv 16. Etik 17. FN 18. Livsfrågor	
---	--

3.2 Huvudstadsregionen

En sammanställning av de lokala läroplanerna gällande läroämnet religion i Huvudstadsregionen; Helsingfors, Grankulla, Vanda och Esbo. Först visualiserar jag skillnaderna i själva lärokurserna i specifika trosuppfattningar och hur ofta förekommande de är i olika kommuner. Sedan visualiserar jag innehållet för årskurserna i de olika kommuner. För att sammanfatta innehållet slås de ihop i en gemensam kategori, oberoende årskurs, senare. Förutom det försöker jag så kortfattat som bara möjligt att reda ut vad begreppet ”ett gott liv” betyder i de lokala läroplanerna och ifall det finns något som skiftar i kommunernas lokala läroplaner när det kommer till begreppet.

Tabell 5.

Lärokurser	Helsingfors	Grankulla	Vanda	Esbo
Evangelisk-lutherska	Ja	Ja	Ja	Ja
Ortodox tro	Ja	Nej	Ja	Ja
Islam	Ja	Nej	Ja	Ja
Katolsk tro	Ja	Nej	Ja	Ja
Judendomen	Nej	Nej	Nej	Ja

Tabell 6.

Innehållstoff per årskurs (evangelisk-lutherska):

Kommun	Årskurs 7	Årskurs 8	Årskurs 9	Ett gott liv
Helsingfors	Djupare förståelse för religion Kulturellt inflytande Världsreligionerna Naturreligioner Irreligiositet Egna förhållandet med religion Symboler Egna förhållandet med religion Etik Aktuella företeelser	Kristendomen	Bibeln Etik FN Livsfrågor Ansvar	Etik och grundbegrepp inom etiken
Grankulla	Djupare förståelse för religion Världsreligionerna Naturreligioner	Kristendomen Religionsfrihet	Kulturellt inflytande Fornfinska religioner	Etik och grundbegrepp inom etiken

	Kulturellt inflytande		Etik Genusperspektiv	
Vanda	Djupare förståelse för religion Världsreligionerna Symboler Kulturellt inflytande Respekt	Kristendomen Bibeln	Etik Livsfrågor Kulturellt inflytande FN Ansvar	Etik och grundbegrepp inom etiken
Esbo	Djupare förståelse för religion Världsreligionerna Irreligiositet Livsfrågor Etik	Kristendomen Religionsfrihet Etik	Etik FN Livsfrågor	Etik och grundbegrepp inom etiken

Tabell 7.

En sammanfattning av lärostoffet för Huvudstadsregionen och synen på "ett gott liv":

Lärostoffet	Ett gott liv
1. Djupare förståelse för religion 2. Världsreligionerna	Etik och grundbegrepp inom etiken

3. Naturreligioner 4. Kulturellt inflytande 5. Symboler 6. Respekt 7. Irreligiositet 8. Livsfrågor 9. Etik 10. Kristendomen 11. Religionsfrihet 12. Bibeln 13. Fornfinska religioner 14. Genusperspektiv 15. Ansvar 16. FN	
---	--

3.3 Östra Nyland

En sammanställning av de lokala läroplanerna gällande läroämnet religion i Östra Nyland; Sibbo, Borgå och Lovisa. Först visualiserar jag skillnaderna i själva lärokurserna i specifika trosuppfattningar och hur ofta förkommande de är i olika kommuner. Sedan visualiserar jag innehållet för årskurserna i de olika kommuner. För att sammanfatta innehållet slås de ihop i en gemensam kategori, oberoende årskurs, senare. Förutom det försöker jag så kortfattat som bara möjligt att reda ut vad begreppet ”ett gott liv” betyder i de lokala läroplanerna och ifall det finns något som skiftar i kommunernas lokala läroplaner när det kommer till begreppet.

Tabell 8.

Lärokurser	Borgå	Sibbo	Lovisa
Evangelisk-lutherska	Ja	Ja	Ja
Ortodox tro	Ja	Ja	Ja

Islam	Nej	Nej	Nej
Katolsk tro	Ja	Nej	Nej
Judendomen	Nej	Nej	Nej

Tabell 9.

Innehållstoff per årskurs (evangelisk-lutherska):

Kommun	Årskurs 7	Årskurs 8	Årskurs 9	Ett gott liv
Borgå	Kristendomen Livsfrågor Kulturellt inflytande Etik	Kristendomen Egna förhållandet med religion	Bibeln Egna förhållandet med religion Kulturellt inflytande Religionskritik.	Etik och grundbegrepp inom etiken
Sibbo	Djupare förståelse för religion Kulturellt inflytande Religionskritik Världsreligionerna Irreligiositet FN	Kristendomen	Etik Kulturellt inflytande Reflektion Livsfrågor	Etik och grundbegrepp inom etiken

Lovisa	Världsreligionerna	Kristendomen	Kristendomen	Etik och grundbegrepp inom etiken
	Kulturellt inflytande	Kulturellt inflytande	Bibeln Etik	

Tabell 10.

En sammanfattning av lärostoffet för Östra Nyland och synen på ”ett gott liv”:

Lärostoffet	Ett gott liv
Kristendomen Livsfrågor Kulturellt inflytande Etik Djupare förståelse för religion. Religionskritik Världsreligionerna Irreligiositet Egna förhållandet till religion Etik Reflektion Bibeln FN	Etik och grundbegrepp inom etiken

3.4 Likheter

Tabell 10.

Nedan nämner jag likheterna i läroplanerna.

Kategori	Stoff	Ett gott liv
Västra Nyland	1. Djupare förståelse för religion	Etik och grundbegrepp inom etiken

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Kulturellt inflytande 3. Aktuella företelser 4. Asiens religioner 5. Fornfinsk religion 6. Kristendomen 7. Religionsfrihet 8. Världsreligionerna 9. Naturreligioner 10. Religionskritik 11. Egna förhållandet till religion 12. Kristendomen 13. Bibeln 14. Irreligiositet. 15. Ett gott liv 16. Etik 17. FN 18. Livsfrågor 	
Huvudstadsregionen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Djupare förståelse för religion 2. Världsreligionerna 3. Naturreligioner 4. Kulturellt inflytande 5. Symboler 6. Respekt 7. Irreligiositet 8. Livsfrågor 9. Etik 10. Kristendomen 11. Religionsfrihet 12. Bibeln 13. Fornfinska religioner 14. Genusperspektiv 	Etik och grundbegrepp inom etiken

	15. Ansvar 16. FN	
Östra Nyland	1. Kristendomen 2. Livsfrågor 3. Kulturellt inflytande 4. Etik 5. Djupare förståelse för religion 6. Religionskritik 7. Världsreligionerna 8. Irreligiositet 9. Egna förhållandet till religion 10. Etik 11. FN 12. Reflektion 13. Bibeln	Etik och grundbegrepp inom etiken

3.4.1 Undervisning i religion

För att lättare hitta likheter gällande undervisningen i religion har jag sammanfattat stoffet nedan. Dessutom har jag färgkodat innehållet. Grönt står för de stoff som vi hittar i alla tre kategorier. Den gula färgen symboliserar stoff vi hittar i två kategorier och rött är det som vi enbart finner i en av kategorierna.

Tabell 11.

Kategori	Stoff
Västra Nyland	Djupare förståelse för religion Kulturellt inflytande Aktuella företeelser Asiens religioner Fornfinsk religion

	<p>Kristendomen</p> <p>Religionsfrihet</p> <p>Världsreligionerna</p> <p>Naturreligioner</p> <p>Religionskritik</p> <p>Egna förhållandet till religion</p> <p>Bibeln</p> <p>Irreligiositet</p> <p>Ett gott liv</p> <p>Etik</p> <p>FN</p> <p>Livsfrågor</p>
Huvudstadsregionen	<p>Djupare förståelse för religion</p> <p>Världsreligionerna</p> <p>Naturreligioner</p> <p>Kulturellt inflytande</p> <p>Symboler</p> <p>Respekt</p> <p>Irreligiositet</p> <p>Livsfrågor</p> <p>Etik</p> <p>Kristendomen</p> <p>Religionsfrihet</p> <p>Bibeln</p> <p>Fornfinska religioner</p> <p>Genusperspektiv</p> <p>Ansvar</p> <p>FN</p>
Östra Nyland	<p>Kristendomen</p> <p>Livsfrågor</p> <p>Kulturellt inflytande</p> <p>Etik</p> <p>FN</p>

	Djupare förståelse för religion
	Religionskritik
	Världsreligionerna
	Irreligiositet
	Egna förhållandet till religion
	Reflektion
	Bibeln

Följande innehåll hittar vi i alla kategorier:

1. Djupare förståelse för religion
2. Kulturellt inflytande
3. Kristendomen
4. Livsfrågor
5. Kulturellt inflytande
6. Etik
7. FN
8. Bibeln
9. Världsreligionerna
10. Irreligiositet

Följande innehåll hittar vi i två av kategorierna:

1. Religionskritik
2. Egna förhållandet till religion
3. Fornfinska religioner
4. Religionsfrihet
5. Naturreligioner

Följande innehåll finns enbart i en av kategorierna:

1. Aktuella företeelser
2. Asiens religioner
3. Ett gott liv
4. Genusperspektiv

5. Ansvar
6. Reflektion

Likheterna i läroplanerna är därför väldigt tydliga. Vi kan även konstatera att mindre än hälften av innehållet är samma i alla kommuner. Av 21 stycken olika innehållsmål finner vi tio stycken i alla och 15 stycken i åtminstone två av kategorierna. Genom detta kan vi även säga att det finns ett kausalt samband mellan grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen. Vi kan även säga att det finns en korrelation mellan de lokala läroplanerna.

3.4.2 Ett gott liv

Gällande ett gott liv är likheterna väldigt tydliga och många. Sammanfattningsvis så kan vi säga att alla kommuner översätter "ett gott liv" till etik och grundbegrepp inom etiken. Ingen av kommunerna har heller definierat vad ett gott liv är i läroplanen.

3.5 Skillnader

Nedan nämner jag skillnaderna i läroplanerna.

3.5.1 Undervisning i religion

För att lättare hitta skillnader gällande undervisningen i religion har jag sammanfattat stoffet ovan. Dessutom har jag färgkodat innehållet. Grönt står för de stoff som vi hittar i alla tre kategorier. Den gula färgen symboliserar stoff vi hittar i två kategorier och rött är det som vi enbart finner i en av kategorierna.

Följande innehåll hittar vi i alla kategorier:

1. Djupare förståelse för religion
2. Kulturellt inflytande
3. Kristendomen
4. Livsfrågor
5. Kulturellt inflytande
6. Etik

7. FN

8. Bibeln

9. Världsreligionerna

10. Irreligiositet

Följande innehåll hittar vi i två av kategorierna:

1. Religionskritik

2. Egna förhållandet till religion

3. Fornfinska religioner

4. Religionsfrihet

5. Naturreligioner

Följande innehåll finns enbart i en av kategorierna:

1. Aktuella företeelser

2. Asiens religioner

3. Ett gott liv

4. Genusperspektiv

5. Ansvar

6. Reflektion

De innehållet som skiljer sig och enbart hittas i en kategori är de sista sex punkter av innehållet: aktuella företeelser, asiens religioner, ett gott liv, genusperspektiv, ansvar och reflektion. Ett gott liv är en nationell lärokurs men nämns med ord enbart i en lokal läroplan. Asiens religioner nämns även skilt i en läroplan medan andra religioner nämner världsreligioner. En läroplan nämner dessutom genusperspektiv. De läroplanerna som nämner ansvar och reflektion har omskrivit andra innehållsmål. Man kunde kanske inte kalla dem helt unika.

3.5.2 Ett gott liv

Gällande ett gott liv är skillnaderna väldigt otydliga. Sammanfattningsvis så kan vi säga att alla kommuner översätter ”ett gott liv” till etik och grundbegrepp inom etiken.

Ett tydligt fokus i Hangös läroplans lägs på etik och etiska frågor. Kort sagt definierar Hangös lokala läroplan ett gott liv med etiska principer. Ett gott liv i Raseborgs lokala läroplan för den evangelisk-lutherska lärokursen syftar till etik och etiska grundbegrepp samt mänskliga rättigheter. Extra betoning har satts på kristendomens etik. (Raseborg kommun. 2016. s. 156) I Lojo syftar ett gott liv till att känna till och förstå de etiska grundläggande begreppen. (Lojo kommun. 2016. s. 471) I Kyrkslätt kan vi heller inte något extra om ”ett gott liv”, förutom att det är en nationell lärokurs, som lägger mycket fokus på etik och etisk teori. (Kyrkslätt kommun. 2016. s. 99-112)

Vad gäller ”ett gott liv” i Helsingfors, så finns det inget specifikt skrivet om vad detta betyder i Helsingfors läroplan. Lärokurserna i säg är dock väldigt välbalanserade med ungefär lika mycket innehåll vare sig tro (Helsingfors kommun. 2021.). I Vanda och Grankulla och Esbo man förmlerat ett gottliv till etiklära och etiska problem. (Vanda kommun. 2016. s. 707) (Grankulla kommun. 2015. s. 707) (Esbo kommun. 2016. s. 477-576)

I Sibbo följer man liknande trender och funderar på etik och värderingar när det kommer till ett gott liv. I Lovisa nämns inget om ”ett gott liv” förutom att det är en nationell lärokurs. (Lovisa kommun. 2016. s. 659-666) I Borgås lokala läroplan definieras inte begreppet ”ett gott liv” desto mera. Under L3: Ett gott liv har man gjort lokala kommenterar om etiska principer. (Borgå kommun. 2016. s. 653-657)

3.6 Teorin applicerad på ”ett gott liv”

Enligt Aristoteles dygdetik så är det huvudsakliga målet med livet att nå lycka, eudaimonia. Man kan uppnå eudaimonia genom att vara dygdig. Dygder är bra egenskaper hos människan. Dessa dygder kan vi uppnå genom att träna oss att välja den gyllende medelvägen.

Dygdena är mod, måttfullhet, frikostighet, storslagenhet, stolthet, ambition, godlyntet, vänlighet, uppriktighet, kvickhet och rättrådighet. Sedan finns det också intellektuella dygder som vetande, kunnighet, klokhet, insikt, visdom, rådhighet, medvetenhet, förståelse och insikt.

I Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen kan vi läsa följande om själva lärokursen ”ett gott liv”:

I3 Ett gott liv: Innehållet ska ge underlag för reflektioner kring livsfrågor, åldern och självbilden. Undervisningen ska behandla aktuella och samhällsrelaterade etiska frågor, såsom ekosocial bildning, delaktighet och påverkan i grupper och i samhället och hur religioner bidrar till att skapa fred i samhället och i världen. Innehållet ska betona etiken i den aktuella religionen och i andra religioner och livsåskådningar samt FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna. Föremål för undersökning är också kränkningar av de mänskliga rättigheterna, till exempel förintelsen. Innehållet ska väljas med beaktande av religiösa och livsåskådningsrelaterade frågor betydelse för att växa som människa.

Om vi använder innehållet och Aristoteles dygder, hur kan vi då applicera dygd teorin på innehållet. Kan vi lära individerna dessa dygder som ska leda dem till ett gott liv?

Mod: Man kan kanske inte säga att man ska undervisa eleverna vad det betyder att vara modig, men inom gränserna för I3 Ett gott liv kan man visa och undervisa eleverna andra som har gjort hjältemod eller fundera på vad det betyder att vara modig. Speciellt då man går igenom vad ”delaktighet och påverkan i grupper och i samhället” betyder kan en naturlig åsnebygga vara mod.

Måttfullhet: Måttfullhet funderar man mycket på i skolan. ända sedan lågstadieåldern och dagis säger lärare åt eleverna att de ska vara måttfulla, de ska hitta en medelväg. Inom religionsundervisningen och ett gott liv funderar man på måttfullhet då man undersöker t.ex. klimatkrisen och människans moraliska ansvar. Måttfullhet är även en naturlig del av ”skapa fred i samhället och i världen”. Då kan man även gå in på delaktighet i samhället.

Frikostighet: Frikostighet eller generös är ett inslag som kan ses när man funderar på FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna. Det kan vara svårt att leva enligt ett jämställt samhälle utan generositet. Även den egna värdegrunden och självbilden undersöks i samband med detta. Var på spektrumet för frikostighet ligger man.

Storslagenhet: Storslagenhet är en naturlig del av ”delaktighet och påverkan i grupper och i samhället” och ”för undersökning är också kränkningar av de mänskliga rättigheterna, till exempel”. Andra diskussionsmöjligheter är livsfrågor, ålder och självbilden. Därifrån kan man undersöka samhällsrelaterade frågor och sociala medier.

Stolthet: Stolthet är en viktig del av självbilden. Förutom att man undersöker sig själv och sin egen stolthet s kan man använda stolthet att undersöka deaktighet, livsfrågor, grupper och rörelser.

Ambition: Ambition att utvecklas och förbättras som individ kan religionsundervisningen bidra med stort. Religiösa och livsåskådningsrelaterade frågors betydelse för att växa som människa är ett bra mål för att diskutera ambition.

Godlynthet: Godlynthet är ett inslag som kan ses när man funderar på FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna och självbilden. Även då man diskuerar aktuella etiska och samhällseliga frågor. Frågorna kan vara feminismen, klimatkrisen, rasism eller något annat.

Vänlighet: Vänlighet är ett inslag som kan ses när man funderar på FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna. Det kan vara svårt att leva enligt ett jämställt samhälle utan vänlighet.

Uppriktighet: I enlighet med "Innehållet ska betona etiken i den aktuella religionen och i andra religioner och livsåskådningar" är dygden uppriktighet väldigt passande.

Kvickhet: Hur kan vi lära och undervisa ett barn hur man är kvick eller kvicktänkt? Detta begrepp tyder väl på en kognitiv funktion snarare än något man kan lära sig.

Rättrådighet: Rättrådighet eller rättvis. När klassen funderar på "aktuella och samhällseliga etiska frågor, såsom ekosocial bildning, delaktighet och påverkan i grupper och i samhället" är rättvisa ett väldigt socialt begrepp. Dock är rättvisa inte ett lätt grepp. Ibland ser man objektivt när det kommer till vad som är rättvist.

Den stora frågan egentligen när det kommer till ett gott liv är snarare vilken värdegrund man ska applicera på sin undervisning. Vad vill man att dessa unga individer ska värdera resten av livet. Klart att karaktärsdrag är en väsentlig del av det, men det är inget som enbart en lärare kan stå för.

Varför dygdetiken fungerar i samband med religionsundervisningen är för att den fungerar som en gyllende medelvägen i fråga om karaktärsdrag. Den finska pedagogiken strävar efter att behandla alla individer som egna och att alla ska få

utvecklas i relativt egen takt. Dygdetiken ger utrymme för detta. Ingenstans står det i vilken takt vi måste uppnå dessa dygder. Vi kan enskilt utvecklas till dygdiga individer i samhället. Dygdetiken är ändå i slutändan applicerbar på lärokursen ett gott liv.

4 Avslutning

Denna avhandling var en fröjd att skriva. Jag har genuint varit intresserad från början till slut. Att undersöka de lokala läroplanerna har gett mig inte bara teoretisk kunskap men även praktisk kunskap som jag kommer att ta till vara i framtiden som religionslärare. Även inblicken i Finlands läroplansarbete och styrning har varit väldigt givande.

4.1 Sammanfattning

Mitt syfte var att studera kommunernas läroplaner för läroämnet religion i årskurserna 7–9 för att se vilka likheter och skillnader som finns dem emellan. Jag lade särskilt vikt vid hur begreppet ”ett gott liv” presenteras i läroplanerna. Detta gjorde jag med hjälp av en jämförande analys metod och en innehållsanalys. Den jämförande analysen går ut på att jämföra olika grupper för att se om någon självständig variabel påverkar förhållandet.

Jag kom fram till att den evangelisk-lutherska lärokursen är den absolut mest förekommande i alla läroplaner som jag har analyserat. Minst antal kommuner tar med lärokursen i judendomen. Vad detta beror på vet jag inte exakt, men gissar att det beror på elevantalet som är i behov av dessa lärokurser.

Gällande innehållet i religion kom jag fram till följande:

Följande innehåll hittar vi i alla kategorier:

- Djupare förståelse för religion
- Kulturellt inflytande
- Kristendomen
- Livsfrågor
- Etik
- FN
- Bibeln
- Världsreligionerna
- Irreligiositet

Följande innehåll hittar vi i två av kategorierna:

- Religionskritik
- Egna förhållandet till religion
- Fornfinska religioner
- Religionsfrihet
- Naturreligioner

Följande innehåll finns enbart i en av kategorierna:

- Aktuella företeelser
- Asiens religioner
- Ett gott liv
- Genusperspektiv
- Ansvar
- Reflektion

Vad gäller ett gott liv kan man konstatera att alla kommuner översätter ”ett gott liv” till etik och grundbegrepp inom etiken. Vad gäller teorin som appliceras på ett gott liv, alltså dygdetiken kan vi säga att Aristoteles dygdetik är väldigt applicerbar på religionsundervisningen i högstadiet. Aristoteles dygder kan fungera som ett paraply eller tak för stoffet i det goda livet. Om man sedan lär sig målen under paraplyet borde man även kommit några steg närmare att bli en dygdig person. En dygdig person uppnår sedan lycka, eudaimonia.

4.2 Förslag till framtida forskning

En nästan självklar framtida forskning är samma undersökning på den nya läroplanen som kommer att gälla från och med läsåret 2021-2022 i grundskolan i Finland. Utöver det kunde man intervjua arbetsgrupper som skapar de lokala läroplanerna och fråga om de variabler vi inte kan undersöka här och nu. Hoppas mitt arbete inspirerar till framtida forskning i området.

Käll- och litteraturhänvisning

Andersen, M & Mårtensson. D. 2011. Lokala kursplaner, en politisk nyck? – En granskning av lokala kursplaner, vad som överförs, förändras eller tas bort. Malmö Högskola.

Aristoteles & Ringbom, M. 1967. Den nikomachiska etiken. Hfors: Schildt.

Borgå kommun. 2016. Borgå stads läroplan för den grundläggande utbildningen 1.8.2016. Finland.

eGrunder. 2021. Den lokala läroplanens betydelse och uppgörandet av den. Tillgänglig:

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/perusopetus/419550/tekstikappale/424807>.

Hämtad: 27.03.2021

eGrunder. 2021. Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014. Tillgänglig:

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/sv/perusopetus/419550/tekstikappale/429583>.

Hämtad: 26.03.2021

Eriksson, A. 1995. Grundskolan förändras: Vårdnadshavares och lärares föreställningar inför ett lokalt läroplansarbete. Vasa.

Esbo kommun. 2016. Läroplan för den grundläggande utbildningen på svenska i Esbo. Finland.

Grankulla kommun. 2015. Läroplanen för den grundläggande utbildningen i Grankulla. Finland.

Hangö kommun. 2016. Läroplan för den grundläggande utbildningen i Hangö stad: 1.8.2016 ->. Finland.

Helsing, A. 1995. Perspektiv på skolans värdegrund: En analys av arbetet med lokala läroplaner i Korsholms kommun år 1994. Vasa.

Helsingfors kommun. 2021. Läroplanen för den grundläggande utbildningen i Helsingfors. Läroplanens allmänna del. Tillgänglig: <https://ops.edu.hel.fi/sv/lp/#laroplanens-allmanna-del> Hämtad: 01.04.2021

Jakobsson, L. 1998. Skolbaserade läroplaner för lågstadieskolor: En studie av den allmänna delen. Vasa.

Kyrkslätt kommun. 2016. Läroplan för den grundläggande utbildningen i Kyrkslätt kommun 2016. Finland.

Lindblom, G. & Åbo Akademi, F. f. p. o. v. 2018. Reformpedagogik: En analys av Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2004. Åbo Akademi.

Lodico, M. & Spaulding, D. & Voeglte, K. 2006. Methods in educational research: From theory to practice. San Francisco, CA: Jossey-Bass: A Wiley Imprint.

Lojo kommun. 2016. LP2016: Lokal läroplan för den grundläggande utbildningen. Finland.

Lovisa kommun. 2016. LP2016 Lovisa stad . Finland.

Mäkinieniemi, H. & Mäkinieniemi, H. 2018, Allmänbildande gymnasieslöjd i Finland : En textanalys av slöjdämnets beskrivningar i gymnasiers lokala läroplaner, Åbo Akademi.

Neuendorf, K. A. 2017. The content analysis guidebook. 2nd edition. Los Angeles, CA: SAGE Publications, Inc.

Raseborg kommun. 2016. Läroplan för den grundläggande utbildningen i Raseborg. Finland.

Sibbo kommun. 2016. Sibbos lokala läroplan går under namnet Sibbo kommuns läroplan för den grundläggande utbildningen 2016. Finland.

SO-rummet. 2021. Dygdetik. Tillgänglig: <https://www.so-rummet.se/kategorier/dygdetik>. Hämtad: 26.04.2021

Utbildningsstyrelsen. 2021. Centrala delar i läroplanen för den grundläggande utbildningen. Tillgänglig: <https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/centrala-delar-i-laroplanen-den-grundlaggande-utbildningen>. Hämtad: 26.03.2021

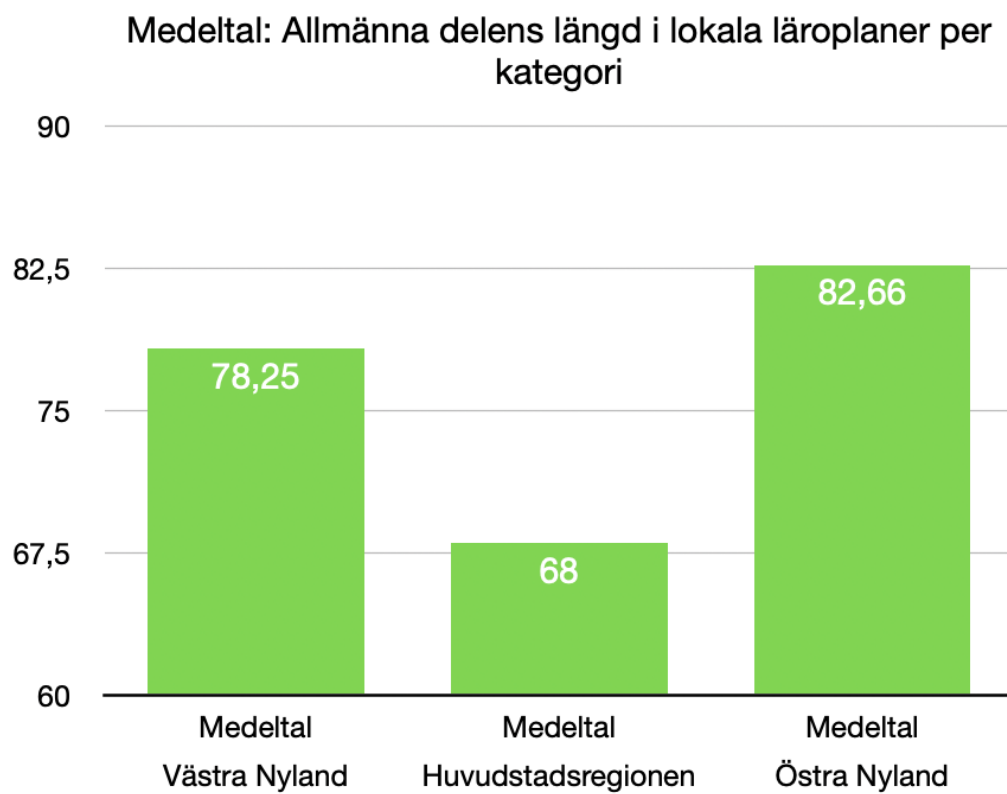
Utbildningsstyrelsen. 2021. Vad är grundläggande utbildning?. Tillgänglig: <https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/vad-ar-grundlaggande-utbildning>. Hämtad: 26.03.2021

Vanda kommun. 2016. Grundläggande utbildningens lokala läroplan i Vanda. Finland.

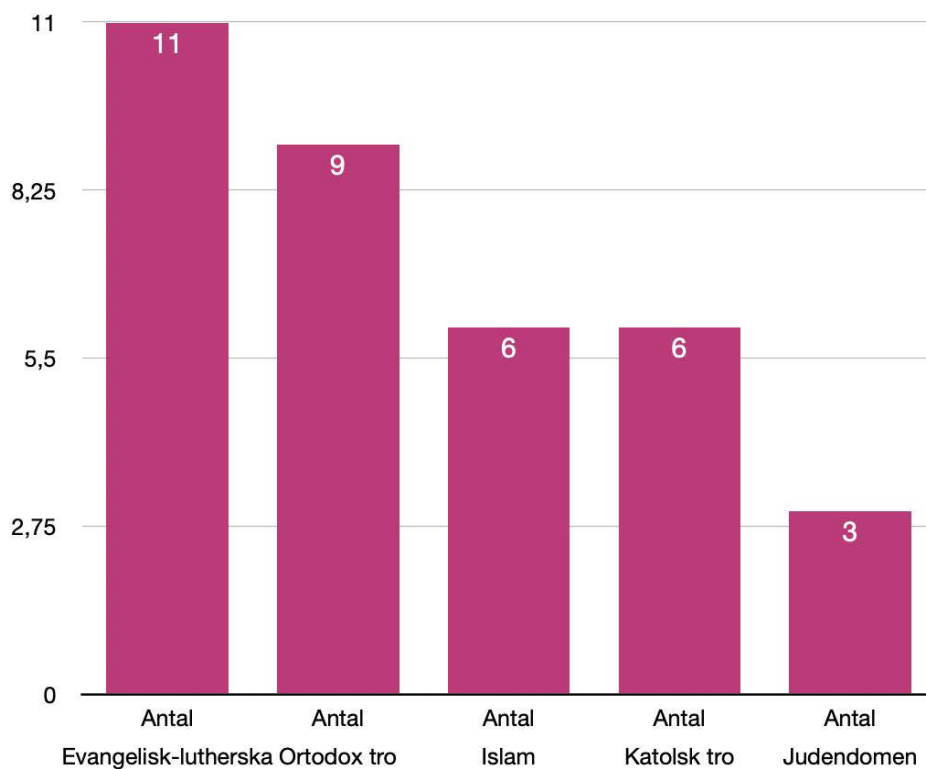
Österås, C. 1988. Det kommunala läroplansarbetet i Finland vid mitten av 1980-talet: Läroplansorganisationen, läroplanens syfte och funktion. Vasa.

Bilagor

Figur 1. 2021. Grönholm

Figur 2. Lärokurser i Nylands lokala läroplaner på svenska. 2021.
Shanti Grönholm

Figur 3. Allmänna delens längd i lokala läroplaner. 2021.
Shanti Grönholm

